

50/74
2

SOCIJALISTIČKA FEDERATIVNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA
SAVEZNA SKUPŠTINA
STENOGRAFSKE BILJEŠKE

GODINA 1969.

BEOGRAD

1. ZAJEDNIČKA SJEDNICA

SVIH VIJEĆA SAVEZNE SKUPŠTINE

OD 16. I 17. MAJA 1969. GODINE

SADRŽAJ

Prije dnevnog reda:

	Strana
1. Utvrđivanje dnevnog reda — — —	3

Dnevni red:

1. Odluka o sastavu Komisije za izbor i imenovanja — — — — —	3
2. Izbor predsjednika i članova Komisije za izbor i imenovanja — — — — —	3
3. Utvrđivanje broja potpredsjednika Savezne skupštine koji će se birati — — —	4
4. Izbor predsjednika Savezne skupštine	5
5. Izbor potpredsjednika Savezne skupštine — — — — —	7
6. Odluka o sastavu komisija Savezne skupštine — — — — —	8

Strana

7. Izbor predsjednika i članova komisija Savezne skupštine — — — — —	8
8. Odluka o postupku izbora, imenovanja i razrješenja predsjednika i članova kolegijalnih organa i saveznih funkcionera iz nadležnosti Savezne skupštine — — —	9
9. Obrazovanje Komisije za pripreme prijedloga za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine i izbor predsjednika i članova te Komisije, s izvještajem o radu Zajedničke komisije svih vijeća Savezne skupštine za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine — — — — —	10

Govornici: Esad Cerić, Vidoe Smilevski, Milentije Popović, Rista Antunović

Odgovorni urednik
BORISLAV STANČIĆ

Urednik
LJUBICA JOKIĆ

PREDSJEDAVALI

MILENTIJE POPOVIĆ I MARIJAN BRECELJ

Početak u 14 č 5 min

PREDSJEDAVAJUĆI MILENTIJE POPOVIĆ:

Drugarice i drugovi savezni poslanici, na osnovu člana 106. Poslovnika Savezne skupštine, po kome predsjednik Savezne skupštine kome ističe mandat vrši funkciju do izbora novog predsjednika, sazva sam ovu prvu zajedničku sednicu svih veća Savezne skupštine mandatnog perioda od 1969. do 1973. godine. Dovolite da je otvorim i da joj predsjedavam do izbora novog predsjednika.

Čini mi zadovoljstvo da vas na ovoj prvoj zajedničkoj sednici svih veća Savezne skupštine pozdravim i da vam zaželim uspješan rad u ostvarivanju vaše poslaničke funkcije. (Ap-lauz)

Konstatujem da sednici prisustvuje većina članova svakog veća i da, prema tome, postoji kvorum za donošenje odluka.

U aktu o sazivu ove sednice predložen je sledeći dnevni red:

1. Odluka o sastavu komisije za izbor i imenovanja;
2. Izbor predsjednika i članova Komisije za izbor i imenovanja;
3. Utvrđivanje broja potpredsednika Savezne skupštine;
4. Izbor predsjednika Savezne skupštine;
5. Izbor potpredsednika Savezne skupštine;
6. Odluka o sastavu komisija Savezne skupštine;
7. Izbor predsjednika i članova komisija Savezne skupštine;
8. Odluka o postupku izbora za imenovanje i razrešenje predsjednika i članova kolegijalnih organa i saveznih funkcionera iz nadležnosti Savezne skupštine;

9. Obrazovanje komisije za pripremu predloga za izmene i dopune Poslovnika Savezne skupštine i izbor predsjednika i članova te Komisije.

Da li ima predloga za izmene i dopune predloženog dnevnog reda? (Nema)

Da li se usvaja predloženi dnevni red? (Usvaja)

Konstatujem da je predloženi dnevni red usvojen.

Prelazimo na prvu tačku dnevnog reda:

Odluka o sastavu komisije za izbor i imenovanja

Predlog ove odluke, koji vam je dostavljen zajedno sa aktom o sazivu ove sednice, podnela je Zajednička komisija svih veća Savezne skupštine.

Predstavnik predlagača je predsjednik Komisije Marijan Breclj.

Otvaram pretres.

Ko želi reč? (Niko)

Pošto se niko ne javlja za reč, stavljam Predlog odluke na glasanje.

Ko je za, molim da digne ruku (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržao od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je Odluka o sastavu Komisije za izbor i imenovanja usvojena.

Prelazimo na drugu tačku dnevnog reda:

Izbor predsjednika i članova Komisije za izbor i imenovanja

Po članu 384. stav 1. Poslovnika Savezne skupštine, predlog kandidature za izbor komisija podnosi Komisija za izbor i imenovanja Savezne skupštine, a može ga podneti grupa od najmanje 20 poslanika.

Grupa od 22 poslanika podnela je Predlog koji vam je podeljen. Predstavnik predlagača je poslanik Esad Cerić.

Da li poslanik Cerić želi reč?

Reč ima poslanik Esad Cerić.

ESAD CERIĆ (SR Bosna i Hercegovina):

Drugarice i drugovi poslanici, na osnovu člana 384. Poslovnika Savezne skupštine, a u vezi sa tačkom 1. Odluke o sastavu Komisije Savezne skupštine za izbor i imenovanja, zajedničkoj sednici svih vijeća Savezne skupštine, u ime grupe od 22 savezna poslanika koju sačinjavaju Štefan Cigoj, Mladen Čović, Jovan Dačić, Stevo Đorđević, Nebi Gaši, Tomislav Hrabač, Vera Kolarić, Milija Kovačević,

Milka Kufrin, Jovica Lazarević, Juri Levičnik, Čedomir Milošević, Vukalica Milutinović, Kemal Musli, Goga Nikolovski, Aleksandar Orlandić, Paško Paić, Mileva Planojević, Ratko Svičar, Petar Zečević, Živko Žižić i Esad Cerić, podnosim slijedeći Prijedlog o izboru predsjednika i članova Komisije Savezne skupštine za izbor i imenovanja:

Prvo, da se za predsjednika Komisije Savezne skupštine za izbor i imenovanja izabere Rista Antunović, član Vijeća naroda.

Drugo, da se za članove ove Komisije izaberu Vuko Dragašević, Milan Mišković, Ašim Mustafa i Vidoe Smilevski, članovi Vijeća naroda; Miloš Milaković, Branko Runje i Dušan Šijan, članovi Privrednog vijeća; Vera Bjelica, Joca Kovački i Kemal Musli, članovi Prosvjetno-kulturnog vijeća; Duško Georgiev, Milan Loštrk i Slobodan Marin, članovi Socijalno-zdravstvenog vijeća; Tahir Hadžić, Franc Šetinc i Mijuško Šibalić, članovi Društveno-političkog vijeća.

Imajući u vidu složenost i odgovornost zadataka Komisije za izbor i imenovanja u razmatranju i pripremanju prijedloga za kadrovska rješenja iz nadležnosti Savezne skupštine, u pripremi ovog Prijedloga posebno se vodilo računa da se njenim sastavom obezbijedi odgovarajuća zastupljenost poslanika iz svih vijeća i svih republika, odnosno pokrajina.

S obzirom na to da su u ustavnim amandmanima stvoreni uslovi za aktivnije uključivanje vijeća radnih zajednica u vođenju kadrovske politike iz nadležnosti Savezne skupštine, ovim Prijedlogom se predlaže povećanje broja članova ove Komisije iz reda članova vijeća radnih zajednica na tri člana iz svakog od ovih vijeća.

Istovremeno se napominje da je ovaj Prijedlog pripremljen u najužoj saradnji sa komisijama za izbor i imenovanja republičkih skupština, koje su i ovom prilikom pokazale zainteresovanost i odgovornost u predlaganju kandidata za sastav ove Komisije, i zato, u ime grupe potpisnika ovog Prijedloga molim da se usvoji podnijeti Prijedlog.

PREDSJEDAVAJUĆI MILENTIJE POPOVIĆ:

Čuli ste Predlog i obrazloženje koje je podneo predstavnik predlagača.

Da li ima drugih predloga? (Nema)

Stavljam Predlog, koji je, u ime grupe od 22 poslanika, podneo poslanik Esad Cerić, na glasanje.

Ko je za, molim da digne ruku (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržao od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za poslanika Komisije za izbor i imenovanja izabran poslanik Ri-

sta Antunović, a za članove te Komisije Vuko Dragašević, Milan Mišković, Ašim Mustafa i Vidoe Smilevski, članovi Vijeća naroda; Miloš Milaković, Branko Runje i Dušan Šijan, članovi Privrednog vijeća; Vera Bjelica, Joca Kovački i Kemal Musli, članovi Prosvjetno-kulturnog vijeća; Duško Georgiev, Milan Loštrk i Slobodan Marin, članovi Socijalno-zdravstvenog vijeća; Tahir Hadžić, Franc Šetinc i Mijuško Šibalić, članovi Društveno-političkog vijeća.

Obaveštavam Skupštinu da je Savezna konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije izvestila da je u Komisiju delegirala sledeće članove: Milutina Moraču, člana Predsedništva Savezne konferencije Socijalističkog saveza, Mirka Boškovića, člana Izvršnog odbora Savezne konferencije Socijalističkog saveza, Dragog Milenkovića, generalnog sekretara Saveznog odbora Saveza udruženja boraca narodnooslobodilačkog rata, Darinku Đorđević, člana Predsedništva Konferencije žena Jugoslavije, Ljubisava Đukića, predsednika Centralnog odbora Sindikata društvenih delatnosti Jugoslavije, Milutina Vukašinovića, sekretara Konferencije Saveza omladine Jugoslavije.

Prelazimo na treću tačku dnevnog reda:

Utvrđivanje broja potpredsednika Savezne skupštine

Prema članu 381. stav 2. Poslovnika Savezne skupštine, pre početka izbora potpredsednika, na predlog predsednika Skupštine, određuje se koliko će se potpredsednika birati.

Polazeći od dosadašnje prakse u sastavu Predsedništva Savezne skupštine, radi ravnogmernog predstavljanja naroda i narodnosti i u Predsedništvu Savezne skupštine, predlažem da Skupština izabere sedam potpredsednika.

Da li ima drugih predloga? (Nema)

Da li se slažete sa ovim predlogom? (Slažu se)

Konstatujem da je prihvaćen predlog da Skupština izabere sedam potpredsednika.

Drugarice i drugovi, u daljnjem radu bi trebalo da izvršimo izbor predsednika Savezne skupštine kao i izbor predsednika i članova komisija Savezne skupštine.

Da bi Komisija za izbor i imenovanja, koju smo danas izabrali, mogla pripremiti odgovarajuće predloge kandidatura, prekidam današnju sednicu, s tim da rad nastavimo sutra u 8 časova i 30 minuta u ovoj sali.

U nastavku sednice će — do izbora predsednika Skupštine — sednici predsedavati potpredsednik Savezne skupštine Marijan Brečelj.

Prekidam sednicu.

(Sjednica je prekinuta u 14 č 30 min)

*Nastavak zajedničke sjednice svih vijeća
Savezne skupštine
17. maja 1969. godine*

PREDSJEDAVAO

MARIJAN BRECELJ

Početak u 8 č 30 min

PREDSJEDAVAJUĆI MARIJAN BRECELJ
(Izborna jedinica Kranj):

Drugarice i drugovi poslanici, nastavljamo rad.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda:

Izbor predsjednika Savezne skupštine

Prema članu 380. stav 1. Poslovnika Savezne skupštine, predlog kandidature za izbor predsjednika Skupštine podnosi Komisija za izbor i imenovanja Savezne skupštine. Predlog može podneti i grupa od najmanje 30 poslanika po sopstvenoj inicijativi ili na predlog Savezne konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije. Predlog se podnosi pismeno predsjedniku Skupštine 24 časa pre početka sednice na kojoj će se izvršiti izbor.

Vama je, u smislu odredbe stava 3. navedenog člana Poslovnika, pre početka ove sednice stavljen na raspolaganje Predlog, koji je, na osnovu predloga Savezne konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije, podnela grupa od 36 poslanika, da se za predsjednika Savezne skupštine izabere savezni poslanik Milentije Popović.

Drugih predloga nema.

Da li predstavnik predlagača želi da obrazloži podneti Predlog.

Ima reč poslanik Vidoe Smilevski.

VIDOE SMILEVSKI (SR Makedonija):

Drugarice i drugovi savezni poslanici, družbe predsjedniče, čast mi je da u ime 36 novoizabranih saveznih poslanika svih veća Savezne skupštine podnesem i obrazložim predlog za predsjednika Savezne skupštine za mandatni period od 1969. do 1973. godine.

Predlog glasi:

U smislu člana 380. Poslovnika Savezne skupštine, grupa poslanika, na osnovu predloga Savezne konferencije Socijalističkog saveza radnog naroda Jugoslavije, predlaže Saveznoj skupštini da za svog predsjednika izabere Mi-

lentija Popovića, dosadašnjeg predsjednika Savezne skupštine. (Aplauz)

Predlagači: Nisim Albahari, Roman Albreht, Rista Antunović, Ferdo Bem, Franc Braniselj, Marjan Cvetković, Peko Dapčević, Blagoj Popov, Demuš Đoković, Duško Đurić, Anton Fazaring, Duško Georgiev, Đurica Jojkić, Drago Jovović, Kemal Kapetanović, Nikola Kmezić, Ljiljana Maneva, Čedomir Milošević, Franc Mitrić, Jožef Nađ, Džavid Nimani, Bogdan Oreščanin, Milan Pantić, Mišo Pavićević, Mile Perković, Aleksandar Perić, Mileva Planojević, Darinka Puškarić, Jure Razmilić, Josip Spiranec, Ali Šukrija, Blagoja Taleski, Živan Vasiljević, Jovan Vujadinović, Petar Zečević i ja.

Drugarice i drugovi poslanici,

U ovoj Skupštini izgradila se već praksa da se povodom izbora njenih predsjednika iznesu motivi koji su bili osnova za predlog, kao i kratki podaci o društveno-političkoj i radnoj aktivnosti predloženog kandidata.

Meni danas, kao podnosiocu ovog Predloga, taj posao je olakšan.

Prvo, jer je Savezna konferencija SSRNJ svoju kandidaturu za druga Milentija Popovića pridružila motivima, činjenicama i ocenama ličnosti druga Popovića, sa kojima se grupa predlagača, koja je danas dala svoj predlog, potpuno saglasila.

Vama je to pismo Socijalističkog saveza, upućeno 14. ovog meseca, ali ipak dozvolite da vas podsetim na sadržinu toga pisma:

»Saveznoj skupštini — Komisiji za izbor i imenovanja.

Predsedništvo i Izvršni odbor Savezne konferencije SSRNJ, na sednici od 14. marta 1969. godine, jednoglasno su podržali predlog Koordinacionog odbora za kadrovska pitanja da se predloži Saveznoj skupštini da za svog predsjednika u narednom mandatnom periodu ponovo izabere druga Milentija Popovića.

Opredeljujući se za taj Predlog, Predsedništvo i Izvršni odbor polazili su od jednoglasnosti postignute u prethodnim širokim konsultacijama u okviru Koordinacionog odbora, u kome su zastupljene sve republike, pokrajine i forumi društveno-političkih organizacija u federaciji. Uspešna dvogodišnja aktivnost Savezne skupštine i, posebno, njenog predsjednika uveravaju nas da će drug Milentije Popović i u narednom četvorogodišnjem periodu odgovorno obavljati funkciju predsjednika Savezne skupštine.

Njegovo bogato revolucionarno i državničko iskustvo, istrajnost i principijelnost u ostvarivanju na samoupravnim osnovama dogovorenih stavova, jasan i nedvosmislen pogled na perspektive razvitka naše socijalističke samoupravljačke zajednice i doslednost u realizaciji principa ravnopravnosti naroda i narodnosti.

rečito govore o potrebi pružanja pune podrške njegovom izboru za predsjednika Savezne skupštine.

Generalni sekretar Savezne konferencije SSRNJ
Beno Zupančič«

Drugi razlog za moj olakšani položaj pri predlaganju druga Popovića jeste i u tome što je pre dve godine sa ovog istog mesta dr Joža Vilfan, poslanik Socijalističke Republike Slovenije, predlažući druga Milentija Popovića za predsjednika Savezne skupštine izrekao kratke, ali vrlo sadržajne i klasične podatke o ličnosti druga Popovića. Ja mogu svemu tome sa mnogo osnovanosti da dodam da su se očekivanja izneta u obrazloženju ovog predloga u potpunosti potvrdila u proteklom dovođeniš-njem periodu bogatim i sadržajnim radom Savezne skupštine, a posebno njenim doprinosom u daljnjem razvitku materijalnih samoupravnih osnova naše socijalističke zajednice i u realizaciji ciljeva i zadataka društvene i privredne reforme. U čitavom tom radu veliki doprinos dao je drug Milentije Popović u svojstvu njenog predsjednika.

Želeo bih da vas podsetim samo na neke najvažnije aktivnosti koje je Savezna skupština u toku poslednje dve godine izvršila. Njen krupan doprinos daljnjem razvitku društveno-ekonomskog sistema je razrada principa dohotka usvajanjem odgovarajućih zakona, čime je stvorena osnova za daljnji i efikasniji razvoj samoupravnih odnosa ne samo u privredi već i u drugim sferama društvenog života: u obrazovanju, zdravstvu, socijalnom osiguranju itd.

Savezna skupština je u 1967. i 1968. godini usvojila Ustavne amandmane, kojima se obezbeđuje daljnje ostvarenje ustavnih načela i stvara još šira osnova za uspješniji samoupravni i demokratski preobražaj čitavog našeg društva. Time je učinjen daljnji napredak u razvijanju i jačanju socijalističke zajednice naroda i narodnosti naše zemlje na principima njihove ravnopravnosti i solidarnosti. Zajednička komisija svih veća Savezne skupštine za ustavna pitanja, na čijem se čelu nalazio drug Milentije Popović, obavila je obiman, značajan i složen zadatak u pripremanju i podnošenju predloga ustavnih amandmana.

Savezna skupština otpočela je izvanredno značajan posao revizije i kodifikacije saveznog zakonodavstva u skladu sa mestom i ulogom federacije i socijalističkih republika u našem društveno-političkom sistemu. U ovom periodu su razvijani i obogaćivani oblici saradnje Savezne skupštine sa republičkim skupštinama i društveno-političkim organizacijama u federaciji, kao i njena, do sada veoma bogata i razgranata, međunarodna saradnja sa parlamentima mnogih zemalja u svetu.

Ja sam, drugarice i dugovi, uveren da je i vaše mišljenje da će se izborom druga Milentija Popovića za predsjednika Savezne skupštine za naredni mandatni period i naporima sviiju nas obezbediti kontinuitet u njenom radu, afirmisati njena nova struktura i uspešno rešavati veoma značajna pitanja daljnjeg razvoja naše socijalističke zajednice, pa vas molim da naš Predlog usvojite. (Aplauz)

PREDSJEDAVAJUĆI MARIJAN BRECELJ:

Čuli smo Predlog i obrazloženje Predloga, koje je u ime predlagača podneo savezni poslanik Vidoe Smilevski.

Prema članu 367. Poslovnika Savezne skupštine glasanje za izbor predsjednika Skupštine vrši se javno. Glasanje se vrši tajno ako to traži jedan poslanik čiji zahtev podrži najmanje 20 poslanika.

Da li ima zahteva da se izbor vrši tajnim glasanjem? (Nema)

Ako nema zahteva da se izbor vrši tajnim glasanjem, izbor će se vršiti javno dizanjem ruke.

Stavljam na glasanje Predlog da se za predsjednika Savezne skupštine izabere Milentije Popović.

Ko je za, molim neka digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava? (Niko)

Objavljujem da je za predsjednika Skupštine izabran drug Milentije Popović i molim da zauzme predsedničko mesto. (Dugotrajan aplauz)

PREDSJEDAVAJUĆI MILENTIJE POPOVIĆ (predsjednik Savezne skupštine):

Drugarice i drugovi poslanici, poverenje koje ste mi ukazali izborom za predsjednika Savezne skupštine smatram osobitim priznanjem, ali, pre svega, i velikom obavezom. Najtoplije se zahvaljujem na izboru. Smatram da delim vaše mišljenje ako izrazim zahvalnost svim poslanicima Savezne skupštine koji su učestvovali u njenom radu za protekle dve godine. Oni su svojim radom i zalaganjem doprineli ostvarivanju niza vrlo krupnih zadataka, koji su u ovom periodu stajali pred Saveznom skupštinom.

Ovu Skupštinu očekuju krupni i značajni zadaci. Naš ekonomski, politički i kulturni razvoj dostigao je nivo koji zahteva da se u novim uslovima odrede osnovni ciljevi i pravci dugoročne ekonomske politike. U okviru takve politike Skupština će doneti i novi srednjoročni plan, koji treba da izrazi onaj kurs u razvoju ekonomskih i društvenih odnosa i u kre-

tanju privrede za koje smo se i kao društvo i kao Savez komunista odlučili u reformi i na IX kongresu Saveza komunista Jugoslavije.

Savezna skupština će i u narednom periodu poklanjati stalnu pažnju ostvarivanju tekućih zadataka koji proizlaze iz privredne reforme, naročito kada se radi o obezbeđivanju stabilnosti u privrednim kretanjima.

Pred Saveznom skupštinom naći će se i veoma obiman i značajan posao na reviziji saveznog zakonodavstva. Kao što vam je poznato nije reč samo o nekom formalno-pravnom sredivanju zakonodavstva, već o bitnim izmenama celokupnog zakonodavstva kojeg će u duhu osnovnih principa Ustava omogućiti samostalnice delovanje svih samoupravnih subjekata našeg društva.

Na taj način otvoriće se široke mogućnosti za daljnji razvoj samoupravljanja, za samostalnije uređivanje društvenih odnosa i vođenje društvenih poslova od strane radnih organizacija i njihovih asocijacija, komuna, pokrajina i republika.

Drugarice i drugovi poslanici, na nama je ovde da u naredne četiri godine učinimo sa svoje strane sve za razvoj socijalističkih, samoupravnih i neposredno demokratskih društvenih odnosa. To ćemo postići samo ako Savezna skupština još više postane otvoreni samoupravni i neposredno demokratski politički organizam.

Nova struktura Savezne skupštine, kao i promene u zakonodavstvu, otvaraju šire mogućnosti da se u najvišem predstavničkom telu izraze interesi i težnje radnih ljudi i građana, njihovih radnih organizacija i asocijacija, društveno-političkih zajednica i organizacija, da njene odluke budu zasnovane na širem učešću svih zainteresovanih privrednih, političkih, kulturnih i drugih društvenih činilaca.

Uveren sam, drugarice i drugovi poslanici, da će ova Skupština ostvariti zadatke i u to ime vas, kao novoizabrane poslanike, pozdravljam i želim puno uspeha. (Aplauz)

Prelazimo na petu tačku dnevnog reda:

Izbor potpredsednika Savezne skupštine

Prema odredbama člana 381. stav 3, a u vezi sa članom 380. Poslovnika Savezne skupštine, predlog kandidature za izbor potpredsednika Skupštine podnosi Komisija za izbor i imenovanja, a može ga podneti i grupa od najmanje 30 poslanika, po sopstvenoj inicijativi ili na osnovu predloga Savezne konferencije SSRNJ. Dobili ste Predlog koji je podnela Komisija za izbor i imenovanja. Drugih predloga nema.

Da li izvestilac Komisije za izbor i imenovanja želi da obrazloži predlog?

Ima reč savezni poslanik Rista Antunović.

RISTA ANTUNOVIĆ (SR Srbija):

Drugarice i drugovi poslanici, dozvolite mi da pre podnošenja predloga o izboru potpredsednika Savezne skupštine u ime Komisije za izbor i imenovanja učinim neke napomene o načinu stvaranja ovog Predloga. Podneti predlozi o izboru potpredsednika Savezne skupštine su rezultat prethodnog konsultovanja Koordinacionog odbora za kadrovska pitanja Savezne konferencije Socijalističkog saveza i koordinacionih tela socijalističkih republika i socijalističkih pokrajina. Prilikom stvaranja Predloga posebno se vodilo računa o potrebi ravnopravne zastupljenosti kadrova iz svih republika i pokrajina na javnim funkcijama u federaciji. Komisija za izbor i imenovanja jednoglasno je zaključila na zajedničkoj sednici svih veća Savezne skupštine da predloži da se za potpredsednike Savezne skupštine, na osnovu ovih dogovora i na osnovu jučerašnje odluke o broju potpredsednika u Saveznoj skupštini, predlože drugovi: Marijan Breclj, Peko Dapčević, Blažo Đuričić, Miloš Minić, Džavid Nima, Gustav Vlahov i Miloš Žanko.

PREDSJEDAVAJUĆI MILENTIJE POPOVIĆ:

Čuli ste obrazloženje koje je podneo izvestilac Komisije za izbor i imenovanja savezni poslanik Rista Antunović.

Da li se ko javlja za reč? (Niko)

Po članu 382. Poslovnika Savezne skupštine, izbor potpredsednika vrši se na isti način kao i izbor predsednika Skupštine, s tim da se za svakog predloženog kandidata glasa posebno.

Stavljam na glasanje Predlog da se za potpredsednika Savezne skupštine izabere Marijan Breclj.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržao od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za potpredsednika Skupštine izabran Marijan Breclj.

Stavljam na glasanje Predlog da se za potpredsednika Skupštine izabere Peko Dapčević.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržao od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za potpredsednika Skupštine izabran Peko Dapčević.

Stavljam na glasanje Predlog da se za potpredsednika Skupštine izabere Blažo Đuričić.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržao od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za potpredsednika Skupštine izabran Blažo Đuričić.

Stavljam na glasanje Predlog da se za potpredsednika Skupštine izabere Miloš Minić.

Ko je *za*, molim da digne ruku. (Svi)
 Da li je ko *protiv*? (Niko)
 Da li se ko *uzdržao* od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za potpredsednika Skupštine izabran Miloš Minić.

Stavljam na glasanje Predlog da se za potpredsednika Skupštine izabere Džavid Nimani.

Ko je *za*, molim da digne ruku. (Svi)
 Da li je ko *protiv*? (Niko)

Da li se ko *uzdržao* od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za potpredsednika Skupštine izabran Džavid Nimani.

Stavljam na glasanje Predlog da se za potpredsednika Skupštine izabere Gustav Vlahov.

Ko je *za*, molim da digne ruku. (Svi)
 Da li je ko *protiv*? (Niko)

Da li se ko *uzdržao* od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za potpredsednika Skupštine izabran Gustav Vlahov.

Stavljam na glasanje Predlog da se za potpredsednika Skupštine izabere Miloš Žanko.

Ko je *za*, molim da digne ruku. (Svi)
 Da li je ko *protiv*? (Niko)

Da li se ko *uzdržao* od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je za potpredsednika Skupštine izabran Miloš Žanko.

Prelazimo na šestu tačku dnevnog reda:

Odluka o sastavu komisija Savezne skupštine

Predlog ove odluke dostavljen nam je uz akt o sazivu sednice. U tom predlogu pogrešno je navedeno da ga je podnela Komisija za izbor i imenovanja. U stvari, to je predlog Zajedničke komisije svih veća za izmene i dopune Poslovnika Savezne skupštine.

Otvaram pretres o ovoj tački.

Ko želi reč? (Niko)

Pošto se niko ne javlja za reč, stavljam Predlog odluke na glasanje.

Ko je *za*, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko *protiv*? (Niko)

Da li se ko *uzdržao* od glasanja? (Niko)

Konstatujem da je Odluka o sastavu komisija Savezne skupštine usvojena.

Prelazimo na sedmu tačku dnevnog reda:

Izbor predsednika i članova komisija Savezne skupštine

Dobili ste predlog kandidatura koji je podnela Komisija za izbor i imenovanja.

Drugih predloga nema.

Da li izvestilac Komisije za izbor i imenovanja želi da obrazloži podnete predloge?

Ima reč drug Rista Antunović.

RISTA ANTUNOVIĆ (SR Srbija):

Drugarice i drugovi poslanici, pre podnošenja Predloga o izboru predsednika i članova komisija Savezne skupštine, smatram potrebnim da vas, kao izvestilac Komisije, upoznam sa načinom izrade ovih predloga.

Pošto je odlukom o sastavu komisija Savezne skupštine utvrđen broj članova pojedinih komisija iz reda saveznih poslanika, a za Zakonodavno-pravnu komisiju i Komisiju za istovetnost tekstova na jezicima naroda Jugoslavije i iz redova stručnjaka iz odgovarajućih oblasti, Komisija je nastojala da u okviru tog broja obezbedi odgovarajuću zastupljenost članova iz svih veća u sastavu pojedinih komisija, vodeći računa i o odgovarajućoj republičkoj zastupljenosti.

Vodilo se računa u što je moguće većoj meri o zahtevima poslanika, izraženim kroz anketu koju je sprovedla Komisija za izbor i imenovanja u ranijem sastavu. Međutim, pošto zahtevi poslanika o izboru za članove skupštinskih komisija nisu obezbeđivali odgovarajuću zastupljenost poslanika iz pojedinih veća, odnosno iz pojedinih republika, bilo je neophodno da se izrađivanje predloga o izboru članova pojedinih komisija izvrši u najužoj saradnji sa komisijama za izbor i imenovanja republičkih skupština.

S obzirom na to da su u vezi sa postojanjem Komisije za društveni nadzor izražena različita gledišta, stalo se na stanovište da se prilikom konstituisanja Skupštine ne vrši izbor članova ove Komisije, već da se o tome odluči u narednoj fazi rada Skupštine. Prema tome, Komisija za izbor i imenovanja ne podnosi predlog o izboru predsednika i članova Komisije za društveni nadzor.

U vezi sa ovom tačkom dnevnog reda, kao izvestilac Komisije za izbor i imenovanja, podnosim sledeći Predlog o izboru predsednika i članova komisija Savezne skupštine:

Prvo. Da se za predsednika Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine izabere Leon Geršković, član Veća naroda.

Da se za članove Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine iz reda saveznih poslanika izaberu: Goga Nikolovski, Zoran Polić, Miodrag Trajković i Živko Žižić, članovi Veća naroda; Vladan Bojanić, Srško Bulić, Nebi Gaši, Zdenko Has i Petar Oreč, članovi Društveno-političkog veća; Živko Martinoski i Imre Tekke, članovi Privrednog veća; Ivan Gančević i Aleksandar Hristov, članovi Prosvetno-kulturnog veća; Vinko Kastelic i Mihailo Stupar, članovi Socijalno-zdravstvenog veća.

Da se za članove Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine iz redova naučnih i stručnih radnika u oblasti prava imenuju: Milan Brkić, sudija Vrhovnog suda Jugoslavije, Frane Čučuković, pravni savetnik Elektropri-
 vredne zajednice SR Hrvatske, Karolj Đetvaj,

profesor Pravnog fakulteta u Novom Sadu, Žika Kovačević, generalni sekretar Stalne konferencije gradova Jugoslavije, Veljko Mratović, profesor Pravnog fakulteta u Zagrebu, Vlada Nikolić, savetnik Savezne skupštine i Jovan Popović, savetnik Savezne skupštine.

Drugo. Da se za predsednika Komisije Savezne skupštine za predstavke i pritužbe izabere Branislav Skembarević, član Veća naroda.

Da se za članove Komisije Savezne skupštine za predstavke i pritužbe izaberu: Avdul Kurpejović i Franjo Šantić, članovi Veća naroda, Rafael Bukarica i Arandel Mladenović, članovi Društveno-političkog veća, Franc Branišelj i Anđelko Nikolovski, članovi Privrednog veća, Husein Hodžić i Stevo Popović, članovi Prosvetno-kulturnog veća, Ivo Brodarec i Lojze Valenčič, članovi Socijalno-zdravstvenog veća.

Treće. Da se za predsednika Administrativne komisije Savezne skupštine izabere Dragiša Maksimović, član Veća naroda.

Da se za članove Administrativne komisije Savezne skupštine izaberu: Demuš Đoković i Džemal Vejseli, članovi Veća naroda, Didara Dukađini-Đorđević i Josip Špiranec, članovi Društveno-političkog veća, Kosta Marković i Mile Perkić, članovi Privrednog veća, Milica Metikoš i Ludvik Zajc, članovi Prosvetno-kulturnog veća, Simo Drljača i Aleksandar Ivanovski, članovi Socijalno-zdravstvenog veća.

Četvrto. Da se za predsednika Komisije Savezne skupštine za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije izabere Kole Časule, član Veća naroda.

Da se za članove Komisije Savezne skupštine za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije iz redova saveznih poslanika izaberu: Krste Angeloski, Mirko Brahim, Vojislav Braunović, Miloš Đurčinovski, Mato Kopjar, Mušrefa Mustafa, Dobrivoje Nedeljković, Ilona Nikićić, Vlado Ožbolt i Bogdan Volavšek, članovi Prosvetno-kulturnog veća.

Da se za članove Komisije Savezne skupštine za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije iz redova stručnjaka za pitanja jezika naroda Jugoslavije imenuju: Enver Đerđeku, profesor Filozofskog fakulteta u Prištini, Jordan Leov, zamenik republičkog javnog pravobranioca SR Makedonije, Milan Moguš, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Asim Peco, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu, Istvan Seli, profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu i Janez Sivec, savetnik za slovenački jezik u Republičkom zavodu za školstvo SR Slovenije.

Molim da se ovi predlozi usvoje.

PREDSJEDAVAJUĆI MILENTIJE POPOVIĆ:

Čuli ste Predlog i obrazloženje Predloga izvestioca Komisije.

Da li se ko javlja za reč? (Niko)

Pošto se niko ne javlja za reč, prelazimo na glasanje.

Glasaćemo posebno za predsednike i članove svake komisije.

Stavljam na glasanje Predlog za izbor predsednika i članova Zakonodavno-pravne komisije.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava? (Niko)

Konstatujem da je usvojen Predlog za izbor predsednika i članova Zakonodavno-pravne komisije.

Stavljam na glasanje Predlog za izbor predsednika i članova Komisije za predstavke i pritužbe.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava? (Niko)

Konstatujem da je usvojen Predlog za izbor predsednika i članova Komisije za predstavke i pritužbe.

Stavljam na glasanje Predlog za izbor predsednika i članova Administrativne komisije.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava? (Niko)

Konstatujem da je usvojen Predlog za izbor predsednika i članova Administrativne komisije.

Stavljam na glasanje Predlog za izbor predsednika i članova Komisije za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava? (Niko)

Konstatujem da je usvojen Predlog za izbor predsednika i članova Komisije za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije.

Prelazimo na osmu tačku dnevnog reda:

Odluka o postupku izbora, imenovanja i razrešenja predsednika i članova kolegijalnih organa i saveznih funkcionera iz nadležnosti Savezne skupštine

Predlog odluke, koji je podnela Zajednička komisija svih veća Savezne skupštine za izmene i dopune Poslovnika Savezne skupštine, dostavljen vam je uz akt o sazivu ove sednice.

Predstavnik predlagача je predsednik Komisije Marijan Brecelj.

Otvaram pretres.

Ko želi reč? (Niko)

Pošto se niko ne javlja za reč, stavljam Predlog odluke na glasanje.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava? (Niko)

Konstatujem da je Odluka o postupku izbora, imenovanja i razrešenja predsjednika i članova kolegijalnih organa i saveznih funkcionera iz nadležnosti Savezne skupštine usvojena.

Prelazimo na devetu tačku dnevnog reda:

Obrazovanje komisije za pripremu predloga za izmenu i dopunu Poslovnika Savezne skupštine i izbor predsjednika i članova te Komisije, sa izveštajem o radu Zajedničke komisije svih veća Savezne skupštine za izmene i dopune Poslovnika Savezne skupštine

Prvo ćemo odlučiti o obrazovanju ove komisije.

Predlog odluke, koji je podnela Zajednička komisija svih veća Savezne skupštine za izmenu i dopunu Poslovnika, dostavljen vam je uz akt o sazivu sednice.

Predstavnik predlagача je Marijan Breclj.

Otvaram pretres.

Ko želi reč? (Niko)

Pošto se niko ne javlja za reč, stavljam Predlog odluke na glasanje.

Ko je za, molim da digne ruku. (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržao? (Niko)

Konstatujem da je Odluka o obrazovanju Komisije za pripremu predloga za izmenu i dopunu Poslovnika Savezne skupštine usvojena.

Prelazimo na izbor predsjednika i članova te Komisije.

Predlog kandidature, koju je podnela Komisija za izbor i imenovanja, dobili ste. Drugih predloga nema.

Da li izvestilac Komisije za izbor i imenovanja želi da obrazloži podneti Predlog?

Reč ima poslanik Rista Antunović.

RISTA ANTUNOVIĆ (SR Srbija):

Na osnovu člana 139. Poslovnika Savezne skupštine, u vezi sa tačkom 3. Odluke o obrazovanju komisije, Komisija za izbor i imenovanja predlaže da se za članove Komisije Savezne skupštine za pripremu Predloga za izmenu

i dopunu Poslovnika Savezne skupštine iz reda saveznih poslanika izaberu:

Živko Žižić, član Veća naroda, Esad Čengić, član Društveno-političkog veća, Milan Kožuh, član Privrednog veća, Dragoljub Simonović, član Prosvetno-kulturnog veća, Nikola Šumenković, član Socijalno-zdravstvenog veća, predsednici komisija za pripremu predloga poslovnika Veća naroda i Društveno-političkog veća i predsednici komisija za pripremu predloga za izmenu i dopunu poslovnika Privrednog veća, Prosvetno-kulturnog veća i Socijalno-zdravstvenog veća Savezne skupštine.

Da se za članove Komisije Savezne skupštine za pripremu predloga za izmene i dopune Poslovnika Savezne skupštine, iz redova stručnih radnika imenuju:

Fedor Bazala, savetnik Savezne skupštine, Milan Čuković, savetnik Savezne skupštine, Milenko Kangrga, sekretar Sekretarijata za zakonodavstvo i organizaciju u Saveznom izvršnom veću, Angel Klisinski, sekretar Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine.

Predsednik Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine, predsednik Kluba poslanika u Saveznoj skupštini i generalni sekretar Savezne skupštine su članovi Komisije po položaju, odnosno po funkciji.

Molim da se ovaj Predlog usvoji.

PREDSJEDAVAJUĆI MILENTIJE POPOVIĆ:

Čuli ste Predlog i obrazloženje Predloga izvestioca Komisije.

Da li se ko javlja za reč? (Niko)

Pošto se niko ne javlja za reč stavljam Predlog na glasanje.

Ko je za, molim da digne ruku? (Svi)

Da li je ko protiv? (Niko)

Da li se ko uzdržava? (Niko)

Konstatujem da je Predlog za izbor predsjednika i članova Komisije za pripremu predloga za izmenu i dopunu Poslovnika Savezne skupštine usvojen.

Pošto je dnevni red iscrpen zaključujem sednicu.

Sednica Komisije za izbor i imenovanja održaće se u sali II odmah, pa molimo članove Komisije da dođu na tu sednicu.

(Sjednica je završena u 9 č 10 min)

P R I L O Z I

PRIJEDLOG

GRUPE OD 22 POSLANIKA O IZBORU PREDSEDNIKA I ČLANOVA KOMISIJE SAVEZNE SKUPŠTINE ZA IZBOR I IMENOVANJA

PREDSEDNIKU SAVEZNE SKUPŠTINE

Beograd

Na osnovu člana 384. Poslovnika Savezne skupštine, grupa od 22 poslanika zaključila je da zajedničkoj sjednici svih vijeća Savezne skupštine podnese slijedeći

PRIJEDLOG

O IZBORU PREDSEDNIKA I ČLANOVA KOMISIJE SAVEZNE SKUPŠTINE ZA IZBOR I IMENOVANJA

I Da se za predsjednika Komisije Savezne skupštine za izbor i imenovanja izabere RISTA ANTUNOVIĆ, član Vijeća naroda.

II Da se za članove ove Komisije izaberu:

— VUKO DRAGAŠEVIĆ, MILAN MIŠKOVIĆ, AŠIM MUSTAFA i VIDOE SMILEVSKI — članovi Vijeća naroda;

— MILOŠ MILAKOVIĆ, BRANKO RUNJE i DUŠAN SIJAN — članovi Privrednog vijeća;

— VERA BJELICA, JOCA KOVAČKI i KEMAL MUSLI — članovi Prosvjetno-kulturnog vijeća;

— DUŠKO GEORGIEV, MILAN LOŠTRK i Dr SLOBODAN MARIN — članovi Socijalno-zdravstvenog vijeća; i

— TAHIR HADŽIĆ, FRANC SETINC i MIJUŠKO ŠIBALIĆ — članovi Društveno-političkog vijeća.

Obrazloženje ovog prijedloga podneće na zajedničkoj sjednici svih vijeća Savezne skupštine, u ime predlagača, ESAD CERIĆ — član Vijeća naroda.

Predlagači:

1. ESAD CERIĆ s. r.
2. ŠTEFAN CIGOJ s. r.
3. MLADEN COMIĆ s. r.
4. JOVAN DAČIĆ s. r.
5. STEVO ĐORĐIEVSKI s. r.
6. NEBI GAŠI s. r.
7. Dr TOMISLAV HRABAČ s. r.
8. VERA KOLARIĆ s. r.
9. MILIJA KOVAČEVIĆ s. r.
10. MILKA KUFRIN s. r.
11. JOVICA LAZAREVIĆ s. r.
12. JURIJ LEVICNIK s. r.
13. ČEDOMIR MILOSEVIĆ s. r.
14. VUKALICA MILUTINOVIĆ s. r.
15. KEMAL MUSLI s. r.
16. GOGA NIKOLOVSKI s. r.
17. ALEKSANDAR ORLANDIĆ s. r.

18. PAŠKO PAIĆ s. r.

19. MILEVA PLANOJEVIĆ s. r.

20. RATKO SVILAR s. r.

21. PETAR ZEČEVIĆ s. r.

22. ŽIVKO ŽIŽIĆ s. r.

PRIJEDLOG

GRUPE POSLANIKA O IZBORU PREDSEDNIKA SAVEZNE SKUPŠTINE

01/1 Br. 1848/2

16. V 1969. god.

PREDSEDNIKU SAVEZNE SKUPŠTINE

Beograd

U smislu člana 380. Poslovnika Savezne skupštine grupa poslanika, na osnovu prijedloga Savezne konferencije SSRNJ, predlaže Saveznoj skupštini da za svog predsjednika izabere MILENTIJA POPOVIĆA, dosadašnjeg predsjednika Savezne skupštine.

Obrazloženje ovog prijedloga u ime predlagača podnijeće na sjednici svih vijeća Savezne skupštine VIDOE SMILEVSKI, član Vijeća naroda.

Predlagači:

1. Nisim Albahari s. r.
2. Roman Albrecht s. r.
3. Rista Antunović s. r.
4. Ferdo Bem s. r.
5. Franc Braniselj s. r.
6. Marjan Cvetković s. r.
7. Peko Dapčević s. r.
8. Blagoj Popov s. r.
9. Demuš Đoković s. r.
10. Duško Đurić s. r.
11. Dr Anton Fazaring s. r.
12. Duško Georgiev s. r.
13. Đurica Jojkić s. r.
14. Drago Jovović s. r.
15. Dr Kemal Kapetanović s. r.
16. Nikola Kmezić s. r.
17. Ljiljana Maneva s. r.
18. Čedomir Milošević s. r.
19. Franc Mitrić s. r.
20. Jožef Nađ s. r.
21. Džavid Nimanj s. r.
22. Bogdan Oreščanin s. r.
23. Milan Pantić s. r.
24. Mišo Pavićević s. r.
25. Mile Perković s. r.
26. Aleksandar Perić s. r.
27. Mileva Planojević s. r.
28. Darinka Puškarić s. r.
29. Jure Razmilić s. r.
30. Vidoe Smilevski s. r.

31. Josip Špiranec s. r.
32. Ali Šukrija s. r.
33. Blagoja Taleski s. r.
34. Živan Vasiljević s. r.
35. Jovan Vujadinović s. r.
36. Petar Zečević s. r.

SAVEZNA KONFERENCIJA

SSRNJ

Br. 01-847/1

Beograd

14. V 1969. godine

SAVEZNOJ SKUPSTINI

— Komisiji za izbor i imenovanja —

Beograd

Predsjedništvo i Izvršni odbor Savezne konferencije SSRNJ, na sjednici 14. marta 1969. godine, jednoglasno su podržali prijedlog Koordinacionog odbora za kadrovska pitanja da se predloži Saveznoj skupštini da za svog predsjednika u narednom mandatnom periodu ponovo izabere druga MILENTIJA POPOVICA.

Opredjeljujući se za taj prijedlog Predsjedništvo i Izvršni odbor polazili su od jednoglasnosti postignute u prethodnim širokim konsultacijama u okviru Koordinacionog odbora, u kome su zastupljene sve republike, pokrajine i forumi društveno-političkih organizacija u Federaciji. Uspješna dvogodišnja aktivnost Savezne skupštine i posebno njenog predsjednika uvjeravaju nas da će drug MILENTIJE POPOVIĆ i u narednom četvorogodišnjem periodu odgovorno obavljati funkciju predsjednika Savezne skupštine.

Njegovo bogato revolucionarno i državničko iskustvo, istrajnost i principijelnost u ostvarivanju na samoupravnim osnovama dogovorenih stavova, jasan i nedvosmislen pogled na perspektive razvika naše socijalističke samoupravljačke zajednice i dosljednost u realizaciji principa ravnopravnosti naroda i narodnosti, rečito govori o potrebi pružanja pune podrške njegovom izboru za predsjednika Savezne skupštine.

GENERALNI SEKRETAR
SAVEZNE KONFERENCIJE SSRNJ
Beno Zupančič s. r.

PRIJEDLOG

KOMISIJE ZA IZBOR I IMENOVANJA O IZBORU
POTPREDSJEDNIKA SAVEZNE SKUPŠTINE

SAVEZNA SKUPŠTINA

Komisija za izbor i imenovanja

01/1 Br. 1821/1

16. maja 1969. godine.

Beograd

PREDSJEDNIKU SAVEZNE SKUPŠTINE

Beograd

Na osnovu člana 139. i člana 381. stav 3. Poslovnika Savezne skupštine, Komisija Savezne skupštine za izbor i imenovanja, na sjednici održanoj 16. maja 1969. godine, zaključila je da zajedničkoj sjednici svih vijeća Savezne skupštine podnese

PRIJEDLOG

O IZBORU POTPREDSJEDNIKA SAVEZNE
SKUPŠTINE

Da se za potpredsjednike Savezne skupštine izaberu:

- Dr MARIJAN BRECELJ,
- PEKO DAPCEVIĆ,
- BLAŽO ĐURICIC,
- MILOŠ MINIC,
- DŽAVID NIMANI,
- Ing GUSTAV VLAHOV i
- Dr MILOŠ ŽANKO.

Za izvjestioca Komisije na zajedničkoj sjednici svih vijeća Savezne skupštine određen je RISTA ANTUNOVIĆ, član Vijeća naroda.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Rista Antunović s. r.

PRIJEDLOG

KOMISIJE ZA IZBOR I IMENOVANJA O IZBORU
PREDSJEDNIKA I ČLANOVA KOMISIJA SAVEZNE
SKUPŠTINE

SAVEZNA SKUPŠTINA

Komisija za izbor i imenovanja

01/1 Br. 1822/1

16. maja 1969. godine.

Beograd

PREDSJEDNIKU SAVEZNE SKUPŠTINE

Beograd

Na osnovu člana 139. i člana 384. Poslovnika Savezne skupštine, u vezi sa tačkom 1, 2, 3. i 4. Odluke o sastavu komisija Savezne skupštine, Komisija Savezne skupštine za izbor i imenovanja, na sjednici održanoj 16. maja 1969. godine, zaključila je da zajedničkoj sjednici svih veća Savezne skupštine podnese

PRIJEDLOG

O IZBORU PREDSEDNIKA I ČLANOVA KOMISIJA SAVEZNE SKUPŠTINE

I

Da se za predsjednika Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine izabere dr LEON GERŠKOVIĆ, član Vijeća naroda.

Da se za članove Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine iz reda saveznih poslanika izaberu:

— GOGA NIKOLOVSKI, ZORAN POLIĆ, Dr MIODRAG TRAJKOVIĆ i ŽIVKO ŽIŽIĆ, članovi Vijeća naroda;

— VLADAN BOJANIĆ, SRPKO BULIĆ, NEBI GASI, ZDENKO HAS i PETAR OREĆ, članovi Društveno-političkog vijeća;

— ŽIVKO MARTINOSKI i IMRE TEKE, članovi Privrednog vijeća;

— Dr IVAN GANČEVIĆ i Dr ALEKSANDAR HRISTOV, članovi Prosvjetno-kulturnog vijeća;

— VINKO KASTELIĆ i Dr MIHAILO STUPAR, članovi Socijalno-zdravstvenog vijeća.

Da se za članove Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine iz redova naučnih i stručnih radnika u oblasti prava imenuju:

1. Dr MILAN BRKIĆ, sudija Vrhovnog suda Jugoslavije;

2. Dr FRANE ČUČUKOVIĆ, pravni savjetnik Elektroprivredne zajednice SR Hrvatske;

3. Dr KAROLJ ĐETVAI, profesor Pravnog fakulteta u Novom Sadu;

4. ŽIKA KOVAČEVIĆ, generalni sekretar Stalne konferencije gradova Jugoslavije;

5. VELJKO MRATOVIĆ, profesor Pravnog fakulteta u Zagrebu;

6. VLADA NIKOLIĆ, savjetnik Savezne skupštine; i

7. JOVAN POPOVIĆ, savjetnik Savezne skupštine.

II

Da se za predsjednika Komisije Savezne skupštine za predstavke i pritužbe izabere BRANISLAV SKEMBAREVIĆ, član Vijeća naroda.

Da se za članove Komisije Savezne skupštine za predstavke i pritužbe izaberu:

— AVDUL KURPEJOVIĆ i FRANJO SANTIĆ, članovi Vijeća naroda;

— RAFAEL BUKARICA i ARANĐEL MLAĐENIĆ, članovi Društveno-političkog vijeća;

— FRANC BRANISELJ i Ing. ANĐELKO NIKOLOVSKI, članovi Privrednog vijeća;

— HUSEIN HODŽIĆ i STEVO POPOVIĆ, članovi Prosvjetno-kulturnog vijeća;

— Dr IVO BRODAREC i LOJZE VALENCIĆ, članovi Socijalno-zdravstvenog vijeća.

III

Da se za predsjednika Administrativne komisije Savezne skupštine izabere DRAGISA MAKSIMOVIĆ, član Vijeća naroda.

Da se za članove Administrativne komisije Savezne skupštine izaberu:

— DEMUŠ ĐOKOVIĆ i DŽEMAIL VEJSELI, članovi Vijeća naroda;

— DIDARA DUKAĐINI — ĐORĐEVIĆ i JOSIP SPIRANEC, članovi Društveno-političkog vijeća;

— KOSTA MARKOVIĆ i MILE PERKOVIĆ, članovi Privrednog vijeća;

— MILICA METIKOŠ i LUDVIK ZAJC, članovi Prosvjetno-kulturnog vijeća; i

— SIMO DRLJACA i Dr ALEKSANDAR IVANOVIĆ, članovi Socijalno-zdravstvenog vijeća.

IV

Da se za predsjednika Komisije Savezne skupštine za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije izabere KOLE ČASULE, član Vijeća naroda.

Da se za članove Komisije Savezne skupštine za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije iz reda saveznih poslanika izaberu:

— KRSTE ANGELOSKI, MIRKO BRAIM, VOJISLAV BRAUNOVIĆ, MILOŠ ĐURČINOVIĆ, MATO KOPJAR, MUŠEREFA MUSTAFA, DOBRIVOJE NEDELJKOVIĆ, ILONA NIKIĆIĆ, VLADO OŽBOLT i Dr BOGDAN VOLAVSEK, članovi Prosvjetno-kulturnog vijeća.

Da se za članove Komisije Savezne skupštine za utvrđivanje istovetnosti tekstova na jezicima naroda Jugoslavije iz redova stručnjaka za pitanja jezika naroda Jugoslavije imenuju:

1. ENVER ĐERĐEKU, profesor Filozofskog fakulteta u Prištini;

2. JORDAN LEOV, zamenik republičkog javnog pravobranioca SR Makedonije;

3. Dr MILAN MOGUŠ, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Zagrebu;

4. Dr ASIM PECO, vanredni profesor Filološkog fakulteta u Beogradu;

5. Dr ISTVAN SELI, profesor Filozofskog fakulteta u Novom Sadu; i

6. JANEZ SIVEC, savjetnik za slovenački jezik u Republičkom zavodu za školstvo SR Slovenije.

Za izvjestioca Komisije na zajedničkoj sjednici svih vijeća Savezne skupštine određen je RISTA ANTUNOVIĆ, član Vijeća naroda.

PREDSEDNIK KOMISIJE
Rista Antunović s. r.

PRIJEDLOG

KOMISIJE ZA IZBOR I IMENOVANJA O IZBORU
PREDSJEDNIKA I ČLANOVA KOMISIJE SAVEZNE
SKUPSTINE ZA PRIPREMU PRIJEDLOGA ZA IZ-
MJENE I DOPUNE POSLOVNIKA SAVEZNE
SKUPSTINE

SAVEZNA SKUPSTINA

Komisija za izbor i ime-
novanja

01/1 Br. 1823/1

16. maja 1969. godine.

Beograd

PREDSJEDNIKU SAVEZNE SKUPSTINE

Beograd

Na osnovu člana 139. Poslovnika Savezne skupštine, u vezi sa tačkom 3. Odluke o obrazovanju Komisije Savezne skupštine za pripremu prijedloga za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine, Komisija za izbor i imenovanja, na sjednici održanoj 16. maja 1969. godine, zaključila je da zajedničkoj sjednici svih vijeća Savezne skupštine podnese

PRIJEDLOG

O IZBORU PREDSJEDNIKA I ČLANOVA KOMISIJE
SAVEZNE SKUPSTINE ZA PRIPREMU PRIJE-
DLOGA ZA IZMJENE I DOPUNE POSLOVNIKA
SAVEZNE SKUPSTINE

1. Da se za predsjednika Komisije Savezne skupštine za pripremu prijedloga za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine izabere DR MARIJAN BRECELJ, član Društveno-političkog vijeća.

2. Da se za članove Komisije Savezne skupštine za pripremu prijedloga za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine iz reda saveznih poslanika izaberu:

- a) — ŽIVKO ŽIZIĆ, član Vijeća naroda;
- ESAD ČENGIC, član Društveno-političkog vijeća;
- MILAN KOŽUH, član Privrednog vijeća;
- Dr DRAGOLJUB SIMONOVIC, član Prosvjetno-kulturnog vijeća;
- Dr NIKOLA ŠUMENKOVIC, član Socijalno-zdravstvenog vijeća;

b) — predsjednici komisija za pripremu prijedloga Poslovnika Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća;

— predsjednici komisija za pripremu prijedloga za izmjene i dopune Poslovnika Privrednog vijeća, Prosvjetno-kulturnog i Socijalno-zdravstvenog vijeća Savezne skupštine.

3. Da se za članove Komisije Savezne skupštine za pripremu prijedloga za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine iz redova stručnih radnika imenuju:

— Dr FEDOR BAZALA, savjetnik Savezne skupštine;

— Dr MILAN ČUKOVIĆ, savjetnik Savezne skupštine;

— MILENKO KANGRGA, sekretar Sekretarijata za zakonodavstvo i organizaciju u Saveznom izvršnom vijeću; i

— ANGEL KLISINSKI, sekretar Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine.

Predsjednik Zakonodavno-pravne komisije Savezne skupštine, predsjednik Kluba poslanika u Saveznoj skupštini i generalni sekretar Savezne skupštine su članovi Komisije po položaju odnosno funkciji.

Za izvjestioca Komisije na zajedničkoj sjednici svih vijeća Savezne skupštine određen je RISTA ANTUNOVIĆ, član Vijeća naroda.

PREDSJEDNIK KOMISIJE

Rista Antunović s. r.

I Z V J E S T A J

ZAJEDNIČKE KOMISIJE SVIH VIJEĆA SAVEZNE
SKUPSTINE ZA IZMJENE I DOPUNE POSLOVNI-
KA SAVEZNE SKUPSTINE O DOSADAŠNJEM RA-
DU NA IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA

ZAJEDNIČKA KOMISIJA
SVIH VIJEĆA
SAVEZNE SKUPSTINE
ZA IZMJENE I
DOPUNE POSLOVNIKA
SAVEZNE SKUPSTINE
maja 1969. godine
Beograd

I Z V J E S T A J

O DOSADAŠNJEM RADU NA IZMJENAMA I DOPU-
NAMA POSLOVNIKA

Zajednička komisija svih vijeća Savezne skupštine za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine formirana je na odvojenim sjednicama vijeća Savezne skupštine početkom 1969. godine, sa zadatkom da pripremi prijedloge za izmjene i dopune poslovnika Skupštine. Pored članova Komisije, u njenom radu sudjelovali su i predstavnici republičkih skupština, kao i sekretari vijeća Savezne skupštine. Komisija je održala tri sjednice. Na ovim sjednicama razmatrana su pitanja koja, s obzirom na intencije i odredbe ustavnih amandmana, kao i dosadašnja iskustva u pogledu primjene poslovnika Skupštine i njenih vijeća, zahtijevaju odgovarajuće izmjene i dopune u tim aktima.

Da bi se što uspješnije mogao ostvariti zadatak koji je bio postavljen pred Komisiju, posebna stručna grupa, u suradnji sa sekretarima vijeća i radnih tijela Skupštine, pripremila je odgovarajuće materijale u kojima su obrađena dosadašnja iskustva iz rada Skupštine i njenih tijela, kao i pitanja koja

se u vezi sa ostvarivanjem ustavnih amandmana postavljaju u ovom pogledu.

U svom radu Komisija je došla do zaključka da zadatak koji joj je povjeren zahtijeva dugoročnije i kompleksnije proučavanje i razmatranje, kao i realizaciju kroz više faza:

— stalo se na stanovište da se u prvoj fazi predlože samo one izmjene i dopune poslovnika koje su neophodne sa stanovišta konstituiranja i početka rada Skupštine i njenih vijeća u novom sastavu;

— u drugoj fazi trebalo bi, prema mišljenju Komisije, izvršiti one izmjene i dopune u poslovnicima koje su neophodne za normalni rad Skupštine i njenih tijela, u skladu sa intencijama ustavnih amandmana;

— i na kraju, u posljednjoj fazi, trebalo bi pripremiti izmjene i dopune poslovnika u cjelini, odnosno pripremiti donošenje novih, imajući u vidu ne samo ustavne promjene, nego i iskustva iz rada Skupštine i njenih tijela.

U skladu sa ovim Komisija je, rukovodeći se potrebom da se u prvoj fazi izvrše samo one izmjene i dopune Poslovnika koje su najneophodnije za konstituiranje i početak rada Savezne skupštine i vijeća, pripremila prijedlog svih odluka koje bi, po njenom mišljenju, trebalo donijeti na prvim sjednicama Skupštine i vijeća. Ostala pitanja koja su pokretana i razmatrana u Komisiji obuhvaćena su u ovom izvještaju, kao i u dopunskim materijalima, i stavljaju se na raspolaganje komisijama koje će nastaviti s radom na ovoj problematici. Isto tako, ovaj izvještaj treba da informira poslanike Skupštine u novom sastavu o pitanjima koja se u ovoj oblasti postavljaju i o iznesenim mišljenjima i sugestijama o načinu njihova rješavanja.

I

POLAZNE OSNOVE U PRISTUPANJU IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA SKUPŠTINE I NJENIH VIJEĆA

U svom radu i dosadašnjim razmatranjima ove problematike, Komisija se rukovodila, prije svega, potrebom da se kroz poslovničke Skupštine i vijeća što potpunije ostvare intencije ustavnih amandmana, kao i iskustvima koja su u dosadašnjoj primjeni poslovnika stečena u radu Skupštine i njenih tijela.

1. Ustavni amandmani, doneseni prosinca 1968. godine, unose značajne novine u organizacionu strukturu Skupštine i djelokrug i odnose skupštinskih vijeća, kao i u pogledu nekih drugih pitanja od značenja za funkcioniranje Skupštine i daljnji razvoj skupštinskog sistema.

U skladu sa Amandmanom VIII, koji utvrđuje novu strukturu Skupštine, a u Amandmanu IX utvrđen je djelokrug novih vijeća — Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća, dok u tom pogledu kod vijeća radnih zajednica nisu izvršene neke bitnije izmjene. Stoga, na osnovi odredaba Ustava i Amandmana IX, a u skladu sa važećim principima o dvodomnosti u radu i odlučivanju skupštinskih

vijeća i o vršenju određenih poslova na zajedničkoj sjednici svih vijeća i od strane pojedinih vijeća samostalno, potrebno je u Poslovniku Savezne skupštine i poslovnicima pojedinih vijeća precizno utvrditi djelokrug svakog vijeća Skupštine.

U vezi s ovim, ustavni amandmani sadrže neke nove elemente u pogledu odnosa koji se uspostavljaju i razvijaju između vijeća Skupštine sa gledišta njihova rada i udjela u razmatranju i odlučivanju o pojedinim pitanjima. Time se stvaraju realna osnova i šire mogućnosti za ravnopravniji udio i aktivniju ulogu svih vijeća u skupštinskom radu i odlučivanju, kao i za neposredniji utjecaj radnih ljudi, građana i naroda i narodnosti, koje pojedina vijeća izražavaju, na skupštinski rad i politiku. U tom smislu je, sa gledišta poslovničkog reguliranja, značajna odredba Amandmana IX, tačka 5, prema kojoj u raspravljanju prijedloga društvenog plana Jugoslavije i saveznog budžeta, kao i u postupku izbora, imenovanja i razrješenja kolegijalnih organa i saveznih funkcionera koje bira odnosno imenuje Skupština, sudjeluju — pored nadležnih — i pojedina vijeća radnih zajednica odnosno Društveno-političko vijeće, i to sa određenim pravima u razmatranju i odlučivanju. Pored ovoga, poslovnikom Skupštine neophodno je utvrditi i prava i način udjela svakog vijeća u raspravljanju zakona ili drugog akta u čijem donošenju ono ne sudjeluje, a koji je od posebnog interesa za radne ljude odnosno građane koje ono predstavlja, kao i poseban postupak kojim se utvrđuju obaveze nadležnih vijeća u slučajevima kad ne usvoje prijedloge koje su podnijela zainteresirana vijeća.

Zamjenjujući do sada važeće odredbe Ustava (čl. 203. do 207. i 209.), u kojima su bili utvrđeni položaj, zadaci i ovlaštenja stalnih odbora Saveznog vijeća i sadržana osnova za formiranje drugih radnih tijela Skupštine i vijeća. Amandman XI određuje samo ustavnu poziciju radnih tijela u skupštinskom sistemu, bez pretenzije da preciznije utvrdi njihovu organizaciju, zadatke, način formiranja, ovlaštenja i sl. Prema stavu 1. ovog amandmana, Skupština i vijeća mogu formirati komisije, odbore i druga stalna i povremena radna tijela za razmatranje prijedloga zakona i drugih akata i za proučavanje i raspravljanje drugih pitanja iz nadležnosti Skupštine i djelokruga njenih vijeća. Za budući položaj i zadatke radnih tijela koja budu formirala Skupština i njena vijeća, od značaja je i to da je tačkom 8. Amandmana IX ukinuta odredba stava 4. člana 173. Ustava, prema kojoj je Skupština vršila određene poslove iz svoje nadležnosti i u komisijama, odborima i drugim tijelima Skupštine i vijeća. Polazeći od istaknute funkcije i zadataka radnih tijela, stavom 2. Amandmana XI određuje se da se sastav, zadaci i način rada radnih tijela utvrđuju poslovnikom i odlukama Skupštine odnosno vijeća. Time su dane osnovne pretpostavke da se tim aktima Skupštine i vijeća — u skladu sa nadležnošću Skupštine i njenom novom organizacionom strukturom, kao i djelokrugom, potrebama i odnosima vijeća — utvrdi organizacija radnih tijela i odrede njihov položaj, zadaci i način rada. Polaz-

na intencija ovog amandmana je u tome da nema niti može biti razlike između radnih tijela pojedinih vijeća sa gledišta njihova položaja i ovlaštenja.

Na osnovi odredbe stava 3. ovog amandmana, Poslovnikom Savezne skupštine mogu se pojedinim radnim tijelima Skupštine i vijeća dati i određena ovlaštenja izvan Skupštine, ali isključivo u vršenju njihovih zadataka, kao što su vršenje anketa i saslušavanja, pravo da u tu svrhu zahtijevaju od državnih organa i radnih i drugih organizacija potrebne podatke, spise i druge isprave i sl. Naravno, radna tijela ne mogu imati istražne ili druge sudске funkcije.

U odredbama poslovnika i u skupštinskoj praksi treba, također, da se osigura primjena principa sadržanog u Amandmanu X, prema kome se funkcijer Skupštine, kao i članovi radnih tijela Skupštine iz redova poslanika, biraju iz redova članova svih vijeća, a ne kao dosada samo iz reda jednog — Saveznog vijeća.

U skladu sa Amandmanom IX, tačka 3, u poslovníku Vijeća naroda treba utvrditi poseban postupak za razmatranje prijedloga akta ili drugog pitanja od interesa za ravnopravnost republika, naroda i narodnosti ili Ustavom utvđenih prava republika i autonomnih pokrajina, koji se pokreće na zahtijev najmanje deset članova tog Vijeća. Ovaj postupak provodi se prije odlučivanja u Vijeću naroda o takvom aktu ili pitanju.

Pored ovih, ima i drugih pitanja koja se u ovomu pogledu postavljaju, a koja neposredno ili posredno proistječu iz odredaba i intencija ustavnih amandmana.

Sva ova pitanja treba da nađu odgovarajuća rješenja u Poslovniku Savezne skupštine i poslovnícima vijeća.

2. Neovisno o promjenama koje se nameću donošenjem ustavnih amandmana, dosadašnja praksa ostvarivanja poslovnika Skupštine i vijeća također ukazuje na potrebu preispitivanja nekih poslovníčkih odredaba sa stanovišta daljnjeg unapređivanja rada Skupštine i njenih tijela, određenijeg definiranja pojedinih funkcija i zadataka skupštinskih vijeća, kao i njihovih međusobnih odnosa u radu i odlučivanju. U vezi s tim, potrebno je proučiti faze i tok zakonodavne djelatnosti Skupštine sa gledišta pojedinih vrsti akata što ih Skupština donosi i postupaka koji se u raspravljanju pojedinih akata provode.

Usporedo sa ovim, potrebno je sagledati kako se karakter i funkcija svakog od vijeća treba da odraze na oblike povezivanja i odnose poslanika u pojedinim vijećima sa društveno-političkom osnovom iz koje proizilaze, kao i vidove suradnje Skupštine i njenih tijela sa republičkim i pokrajinskim i općinskim skupštinama, i sa radnim i drugim organizacijama.

Dosadašnja praksa ostvarivanja poslovnika Skupštine i vijeća zahtijeva da se preispitaju i one odredbe koje se odnose na praćenje ostvarivanja politike Skupštine i izvršavanje zakona i drugih akata koje ona donosi, na ostvarivanje političke kon-

trole nad radom političko-izvršnih i upravnih organa i društvenog nadzora uopće, na mjesto i ulogu javne diskusije u postupku pripremanja pojedinih akata, na ostvarivanje principa ravnopravnosti jezika i pisama u radu Skupštine, i sl.

II

OSNOVNA PITANJA KOJA SE POSTAVLJAJU U VEZI SA RADOM NA IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNÍKA

1. *Djelokrug vijeća Savezne skupštine.* — Imajući u vidu rješenja sadržana u ustavnim amandmanima, u dosadašnjim razmatranjima prisutne su i neke dileme i problemi u vezi s utvrđivanjem djelokruga pojedinih vijeća. Isto tako, praksa ukazuje na potrebu preispitivanja nekih dosadašnjih rješenja u ovom pogledu, kako bi vijeća mogla što uspješnije ostvarivati svoju funkciju.

U toku dosadašnjih razmatranja pokrenuta su, pored ostalog, slijedeća pitanja:

— budući da materija o radnim odnosima nije, sa stanovišta djelokruga vijeća, posebno regulirana Ustavom, a do sada je bila u djelokrugu Saveznog vijeća i Organizaciono političkog vijeća, potrebno je, polazeći od principa Ustava, u tom pogledu preispitati da li ona ubuduće treba da bude u djelokrugu Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća, ili u ravnopravnom djelokrugu Vijeća naroda i Privrednog vijeća — uz adekvatno sudjelovanje i drugih vijeća. U toku diskusije u vezi sa donošenjem ustavnih amandmana, u Privrednom vijeću istaknut je zahtjev da ova materija treba da uđe u djelokrug toga a ne Društveno-političkog vijeća, budući da je najveći broj zapošljenih upravo u oblasti privrede, te da se ova činjenica ne može zanemariti. Nasuprot ovom gledištu, isticano je da se ne može zanemariti ni okolnost da su radni odnosi sastavni dio i element društveno-političkog sistema, koji kao takav, na osnovi ustavnih amandmana, ulazi u djelokrug Društveno-političkog vijeća. Stoga se ukazuje da bi se rješenje moglo tražiti u tom pravcu da se sistem radnih odnosa stavi u ravnopravni djelokrug Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća, a da pojedina pitanja iz oblasti radnih odnosa koja se odnose na oblast rada koja je u djelokrugu pojedinog vijeća radnih zajednica — raspravlja i o njima odlučuje odgovarajuće vijeće;

— na sličan način postavlja se i pitanje sistema samoupravljanja i samoupravnih odnosa u pojedinim oblastima rada. Prema Amandmanu IX društveno samoupravljanje, kao sastavni dio političkog sistema, stavljeno je u djelokrug Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća. Međutim, u pojedinim mišljenjima isticano je da treba omogućiti da Vijeće naroda i pojedino vijeće radnih zajednica ravnopravno raspravlja i odlučuju o onim pitanjima koja se odnose na samoupravljanje i samoupravne odnose iz odgovarajuće oblasti udruženog rada koje je u djelokrugu tog vijeća radnih za-

jednica. U vezi s tim, posebno se postavlja pitanje položaja i samoupravnih prava radnih ljudi koji rade u državnim organima i društveno-političkim i samoupravnim organizacijama i udruženjima. Postoji mišljenje da bi o ovim pitanjima trebalo da, pored Vijeća naroda, ravnopravno odlučuje Društveno-političko vijeće, s obzirom da ove društvene djelatnosti nisu predstavljene i zastupljene u vijećima radnih zajednica;

— u pogledu unutrašnje raspodjele dohotka u radnim organizacijama, u pojedinim mišljenjima ističe se da raspodjela kao sistem treba da spada u djelokrug Privrednog vijeća, ali da pitanja unutrašnje raspodjele i drugih društveno-ekonomskih odnosa u radnim organizacijama iz oblasti društvenih djelatnosti treba da raspravljaju i o njima ravnopravno odlučuju Vijeće naroda i Prosvjetno-kulturno vijeće odnosno Socijalno-zdravstveno vijeće. U vezi sa raspodjelom dohotka u državnim organima, postoji mišljenje da ovo pitanje treba riješiti na analogni način kao i u pogledu samoupravljanja i samoupravnih odnosa — da bude u ravnopravnom djelokrugu Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća;

— u vezi s naučnom djelatnošću, imajući u vidu karakter pojedinih vijeća i zainteresiranost radnih zajednica predstavljenih u njima za ovu oblast, postoji uvjerenje da bi bilo najsvrsishodnije da opća pitanja razvoja naučno istraživačkog rada i njegove organizacije budu u djelokrugu Vijeća naroda i Prosvjetno-kulturnog vijeća, a da o pitanjima naučne djelatnosti u oblasti privrede i socijalne politike odlučuju Vijeća naroda i Privredno odnosno Socijalno-zdravstveno vijeće;

— u pogledu pitanja društvenog planiranja, stalo se, u osnovi, na stanovište da društveni planovi i njihovo osnivanje treba da spadaju u ravnopravni djelokrug Privrednog vijeća i Vijeća naroda, a da sistem društvenog planiranja — kao sastavni dio društveno-političkog sistema — bude u djelokrugu Društveno-političkog vijeća i Vijeća naroda. Ovim se, naravno, ne isključuje mogućnost da u pogledu društvenog planiranja i društvenog plana i njegovog ostvarivanja, u raspravljanju i zauzimanju stavova o ovim pitanjima na odgovarajući način sudjeluju i druga zainteresirana vijeća;

— pitanja komunalne i urbanističke djelatnosti, zajedno sa stambenim odnosima su, prema Amandmanu IX, stavljena u djelokrug Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća. Međutim, kako se ističe, komunalna djelatnost ne podudara se sa komunalnom privredom kao granom privrede, pa bi stoga, prema nekim mišljenjima, komunalna privreda trebala biti u djelokrugu Privrednog vijeća i Vijeća naroda. Prema drugom mišljenju, trebalo bi utvrditi da Društveno-političko vijeće raspravlja i odlučuje i o pitanjima komunalne privrede i urbanizma, budući da se radi o pitanjima koja su od neposrednog interesa za građane u općini;

— u vezi sa zaštitom od elementarnih nepogoda smatra se, ukoliko se radi o dotacijama, zajmovima i sličnim mjerama koje se donose u povodu

elementarnih nepogoda, da ta pitanja po naravi stvari treba da budu u djelokrugu Vijeća naroda i Privrednog vijeća, dok bi sama zaštita kao određena društvena funkcija koja se sastoji iz niza upravnih i drugih mjera, trebala biti u djelokrugu Društveno-političkog vijeća i Vijeća naroda;

— kada su u pitanju takse, smatra se da sistem taksa i opći propisi o taksama, a i veći broj pojedinih vrsti taksa, treba da spadaju u djelokrug Vijeća naroda i Privrednog vijeća. Međutim, u pogledu sudskih i administrativnih taksa postoji mišljenje da bi ova pitanja trebalo rješavati jednim interpretativnim pravilom o djelokrugu uopće, prema kome bi propise koji se odnose samo na jednu oblast, što je ovdje slučaj, trebalo da donosi ono vijeće u čiji djelokrug spada ta oblast, sa Vijećem naroda.

Kao što iz izloženog proizilazi, ova a i ostala pitanja iz nadležnosti Skupštine koja ulaze u djelokrug pojedinih vijeća, traže jasnije i preciznije utvrđivanje u poslovnici, s tim da se ujedno osigura i omogući potrebna elastičnost u tom pogledu — sa gledišta normalnog rada i efikasnog odlučivanja u Skupštini.

2. Odnosi skupštinskih vijeća u radu i odlučivanju. U pogledu odnosa između vijeća u radu i odlučivanju, u dosadašnjoj praksi je više puta ukazivano da institut mišljenja nenadležnih vijeća (član 183. Ustava) nije našao adekvatnu primjenu niti osigurao odgovarajuću ulogu i utjecaj vijeća koja su — s obzirom na njihov karakter i društveno-političku osnovu — neposredno zainteresirana kada se radi o donošenju odluka o određenim pitanjima. U razmatranju budućih rješenja iz ove oblasti treba polaziti on intencija ustavnih amandmana u pogledu osiguranja adekvatnog udjela i utjecaja vijeća radnih zajednica odnosno Društveno-političkog vijeća u raspravljanju i odlučivanju o aktima u čijem donošenju ona ne sudjeluje ravnopravno, a koji su od posebnog interesa za radne ljude odnosno građane koje odgovarajuće vijeće predstavlja. Naravno, pri razmatranju ovog problema neophodno je voditi računa i o tome da se buduća rješenja ne odraze negativno na efikasnost funkcioniranja skupštinskog mehanizma i ne dovedu do usporavanja rada Skupštine i procesa odlučivanja u vijećima.

U skladu sa odredbama Amandmana IX, tačka 5, smatra se da prijedloge društvenog plana Jugoslavije i akata za njegovo provođenje, zatim prijedlog saveznog budžeta, kao i prijedloge akata za izbor, imenovanje i razrješenje predsjednika i članova kolegijalnih organa, saveznih funkcionera i predsjednika i članova organa upravljanja organizacija koje bira odnosno imenuje Savezna skupština, treba dostavljati svakom vijeću, neovisno o tome da li ono sudjeluje ili ne u njihovu donošenju.

Isto tako, smatra se da treba predvidjeti da se zainteresiranim vijećima dostavljaju i drugi prijedlozi akata u slučajevima: a) kad se radi o prijedlogu zakona ili drugog akta, u svim fazama njegova donošenja, koji se odnosi i na oblast iz djelokruga

vijeća koje ne sudjeluje u njegovu donošenju, ili je poslovníkom ili zaključkom odgovarajućeg vijeća određeno da su pitanja iz oblasti na koju se prijedlog akta odnosi od interesa za radne ljude odnosno građane koje to vijeće predstavlja; b) kad Predsjedništvo Savezne skupštine smatra da se prijedlog zakona ili drugog akta odnosi na pitanja od interesa za radne ljude odnosno građane koje to vijeće predstavlja; c) kad nadležni odbor vijeća radnih zajednica odnosno Društveno-političkog vijeća, ili određeni broj članova vijeća, smatraju da je prijedlog pojedinog akta od interesa za radne ljude odnosno građane koje to vijeće predstavlja.

Smatra se da bi u vezi sa utvrđivanjem načina udjela u postupku i prava u odlučivanju nenadležnih vijeća, kao i obavezama nadležnih vijeća, trebalo predvidjeti da:

— društveni plan Jugoslavije i akta za njegovo provođenje, kao i savezni budžet, trebaju raspravljati nenadležna vijeća u svim fazama njihova donošenja. Ona bi sudjelovala u odlučivanju samo o onim dijelovima odnosno odredbama tih akata koji su od posebnog interesa za radne ljude odgovarajuće oblasti rada odnosno za građane. U tom pogledu bilo bi korisno utvrditi koja se pitanja smatraju pitanjima od posebnog interesa za odgovarajuće vijeće radnih zajednica odnosno za Društveno-političko vijeće. S obzirom na određena prava ovih vijeća u odlučivanju, potrebno je predvidjeti i postupak usaglašavanja stavova nadležnih vijeća i vijeća koja sudjeluju u odlučivanju o pojedinim dijelovima odnosno odredbama navedenih akata;

— u pogledu zakona i drugih akata, smatra se da bi trebalo predvidjeti da nadležna vijeća mogu pristupiti njihovom raspravljanju tek nakon dobivanja mišljenja od strane vijeća koja imaju posebnog interesa za rješavanje pitanja sadržanih u ovim aktima. Nužno bi bilo utvrditi i to da svako od zainteresiranih vijeća, prije pristupanja raspravljanju pojedinog akta, prethodno utvrdi da je takav akt od posebnog interesa za radne ljude odnosno građane koje to vijeće predstavlja. Mišljenje vijeća radnih zajednica odnosno Društveno-političkog vijeća, kao i njihov prijedlog za izmjenu ili dopunu akta, trebalo bi da obavezno razmatraju nadležna vijeća i zauzmu stav o njemu. Ako nadležna vijeća ne usvoje mišljenje ili prijedlog zainteresiranih vijeća za izmjenu i dopunu akta, trebalo bi prema izraženim mišljenjima predvidjeti da ona o svom stavu i razlozima zbog kojih nisu mogla usvojiti njihovo mišljenje odnosno prijedlog obavezno upoznaju zainteresirana vijeća. Pored toga, moglo bi se utvrditi da nadležno vijeće može, uz saglasnost vijeća koje je podnijelo prijedlog za izmjenu i dopunu akta, odlučiti da se održi i zajednička sjednica sa vijećem koje je takav prijedlog podnijelo;

— u pogledu utvrđivanja posebnog postupka izbora, imenovanja i razrješenja predsjednika i članova kolegijalnih organa i saveznih funkcionera, smatra se da, polazeći od odredbi stava 3. tačke 5. Amandmana IX, treba dati odgovarajuća rješenja ovisno o tome o kojim se kolegijalnim organima odnosno saveznim funkcionerima radi. Kada je u pi-

tanju izbor predsjednika i članova Saveznog izvršnog vijeća postoji uvjerenje da bi trebalo osigurati da prijedlog o tome prethodno raspravljaju vijeća radnih zajednica, s tim da o svojim mišljenjima i prijedlozima upoznaju nadležna vijeća. Nadležna vijeća treba da razmotre ova mišljenja i prijedloge i da o njima zauzmu stav.

U pogledu izbora, imenovanja i razrješenja predsjednika i članova drugih kolegijalnih organa, kao i saveznih funkcionera koji vrše funkcije odnosno rukovode radom saveznog organa uprave, saveznog savjeta ili savezne organizacije u oblasti koja je u djelokrugu vijeća radnih zajednica — smatra se da treba utvrditi da nadležna vijeća ne mogu izabrati na takvu funkciju osobu sa čijim se izborom odnosno imenovanjem prethodno nije suglasilo odgovarajuće vijeće radnih zajednica.

Kada se radi o svim ostalim kolegijalnim organima i Saveznim funkcionerima, predlaže se da se ostane samo na institutu mišljenja vijeća radnih zajednica.

3. Položaj, funkcije, organizacija i način rada radnih tijela Skupštine i vijeća. — Amandmanom XI izvršena je odgovarajuća dekonstitucionalizacija odredaba o radnim tijelima. Time je stvorena mogućnost da se organizacija i zadaci tih tijela poslovniciima Skupštine i vijeća elastičnije postavljaju i prilagođavanju potrebama rada i funkcioniranja skupštinskog organizma. U daljnjem razmatranju ovih pitanja trebalo bi, prema mišljenju Komisije, polaziti od osnovnih intencija ustavnih amandmana koji se odnose na Saveznu skupštinu, od dosadašnjih iskustava u pogledu organizacije i rada radnih tijela, kao i od prakse rada Skupštine u novom sastavu.

U traženju odgovarajućih rješenja, u dosadašnjim razmatranjima isticano je:

— da treba imati u vidu razlike u naravi i zadacima radnih tijela koja formira Skupština za vršenje poslova od zajedničkog interesa za Skupštinu kao cjelinu i za praćenje provođenja politike koju je ona utvrdila u određenoj oblasti i predlaganja mjera u toj oblasti, od strane radnih tijela koja formiraju pojedina vijeća radi uspješnijeg ostvarivanja svoje funkcije i boljeg pripremanja svog rada na sjednicama;

— potrebno je sva vijeća dovesti u načelno isti položaj u pogledu vrsti, položaja i ovlaštenja odbora koje ona formiraju, kako bi se u tom pogledu otklonile razlike koje su postojale u dosadašnjoj praksi;

— u utvrđivanju organizacije odbora i drugih radnih tijela pojedinih vijeća trebalo bi dosljedno poštovati princip potpune samostalnosti i autonomnosti vijeća u pogledu njihova samoorganiziranja i rada;

— u vezi sa organizacijom odbora u pojedinim vijećima, smatra se da bi trebalo u budućoj organizaciji težiti takvom utvrđivanju njihova djelokruga i zadataka kojim će se osigurati kompleksnije obuhvaćanje pojedinih oblasti koje traže svestranije i dugoročnije proučavanje i praćenje, čime bi se otklonili formiranje nepotrebno velikog broja stalnih

radnih tijela za parcijalna pitanja i paralelizam u njihovu radu;

— istodobno, treba nastojati da se što više koristi forma povremenih odnosno ad hoc radnih tijela (poslaničke grupe, međuodborske komisije i sl.), radi uspješnijeg ostvarivanja povremenih i konkretnih zadataka (izrada pojedinih propisa i dokumenata, vršenje analiza, anketa i sl.) i u svrhu funkcionalnijeg i racionalnijeg postavljanja cjelokupne organizacije radnih tijela. Time se, pored već istaknutog, stvaraju uvjeti za veću deprofesionalizaciju poslaničke funkcije, odnosno za uključivanje šireg kruga poslanika uz manje stalno angažiranje pojedinih od njih u radu radnih tijela;

— pri formiranju i utvrđivanju sastava komisija Skupštine i drugih zajedničkih tijela, smatra se da je neophodno osigurati ravnopravan tretman i odgovarajući udio poslanika svih vijeća, suglasno odredbama Amandmana X. Imajući u vidu karakter vijeća radnih zajednica, kao i potrebu da i ova vijeća imaju stalne odbore, trebalo bi razmotriti i mogućnost primjene načela promjenljivosti sastava komisija Skupštine i odbora vijeća radnih zajednica ovisno o pitanjima koja su na dnevnom redu tih tijela, odnosno češćem obnavljanju njihovog sastava, kako bi članovi ovih tijela bili što manje odvojeni od svog radnog mjesta. Ovo, prije svega, zato što se pri formiranju i radu takvih tijela mora imati u vidu potreba održavanja uske povezanosti poslanika vijeća radnih zajednica sa njihovim radnim organizacijama, kao i realne mogućnosti za njihovo angažiranje u stalnim radnim tijelima;

— na kraju, smatra se da nova organizacija radnih tijela u pojedinim vijećima treba da ima odgovarajući odraz i na organizaciju i način rada stručnih službi, i to u smislu njihove racionalnije i ekonomičnije angažiranosti i veće stručne osposobljenosti za vršenje ovih zadataka.

Imajući u vidu istaknute principe i pretpostavke, u dosadašnjim razmatranjima i diskusijama ukazuje se na slijedeća moguća rješenja i dileme:

a) U pogledu postojećih stalnih komisija Skupštine smatra se da za sada ne bi trebalo vršiti neke bitnije organizacione promjene, niti promjene u pogledu njihovih zadataka, djelokruga i ovlaštenja.

Međutim, ima mišljenja da nije neophodno daljnje postojanje Komisije za društveni nadzor. Naime, smatra se da se pitanjima društvenog nadzora, u skladu sa ustavnim intencijama, treba neposredno baviti svako od vijeća Skupštine, u okviru svog djelokruga, a ne neko specijalizirano tijelo Savezne skupštine. Međutim, ima i mišljenja da je potrebno i nadalje zadržati ovu Komisiju, s tim što bi njen djelokrug i zadatke u vezi sa političkom kontrolom i društvenim nadzorom trebalo jasnije utvrditi.

Pored toga, prema nekim mišljenjima, ukazuje se potreba da Komisija za izbor i imenovanje vrši, pored dosadašnjih poslova, i poslove postojeće Administrativne komisije, koju bi trebalo ukinuti. Smatra se, naime, da su pitanja izbora i imenovanja usko povezana sa pitanjima statusa i uvjeta za rad poslanika i funkcionera koje imenuje Skupština,

koja su sada u djelokrugu Administrativne komisije, pa je stoga svrsishodnije da se sva takva pitanja rješavaju u jednom skupštinskom tijelu. Ovo i zbog toga što se u ovom slučaju radi i o potrebi koordinacije rada i suradnje sa republikama i Socijalističkim savezom. Na taj način bi se osiguralo, u okviru jedinstvenog tijela, kompleksnije sagledavanje svih aspekata vođenja kadrovske politike i stvorili pogodniji uvjeti za njenu daljnju demokratizaciju.

Imajući sve ovo u vidu, u daljnjem radu trebalo bi kompleksnije razmotriti potrebu daljnjeg postojanja Komisije za društveni nadzor i Administrativne komisije.

b) U vezi sa dosadašnjom organizacijom, zadacima i načinom rada odbora, u više prilika je ukazano da su relativno veliki broj odbora, nedovoljna određenost i razgraničenost djelokruga pojedinih od njih, a u stanovitim slučajevima i pojave dupliranja i paralelizma u radu odbora pojedinih vijeća, imali odgovarajući utjecaj i na rad vijeća, na odnose između njih, kao i na odnose vijeća sa organima i organizacijama izvan Skupštine. Zbog toga je često dolazilo do nejasnoća u pogledu toga koji od odbora treba da razmatra određeno pitanje. Nije bila rijetka praksa da se pojedina pitanja razmatraju od strane većeg broja odbora, a da pri tom nije utvrđeno koji je od njih matični odbor, te kao takav nosi i osnovnu odgovornost u pogledu prikupljanja mišljenja drugih tijela i njihovog prezentiranja vijeću. Da bi se izbjegle pojave dupliranja i neracionalnosti u radu, često se pribjegavalo održavanju zajedničkih sjednica odbora istog ili različitih vijeća, kao i formiranju međuodborskih komisija i drugih radnih tijela. Ovakva praksa je donekle otklonila spomenute poteškoće, ali su zajedničke sjednice zainteresiranih odbora istog, kao i različitih vijeća, ponekad imale za posljedicu slabljenje specifičnog pristupa pojedinim vijećima i njihovih tijela u razmatranju određenog pitanja. Veći broj odbora, poteškoće oko razgraničenja njihovog djelokruga i nedovoljna afirmacija institucije matičnog odbora umnogome su otežavali i odnose sa Saveznim izvršnim vijećem i savezним organima uprave. U praksi je dolazilo do velikog broja istovetnih zahtjeva ovim organima, čije se ispunjavanje moralo na odgovarajući način odraziti na izvršavanje osnovne funkcije i zadataka tih organa.

U cjelini promatrano, može se ipak konstatirati da su odbori uspješno vršili svoju osnovnu funkciju, koja se odnosi na proučavanje određenih problema, praćenje stanja u pojedinoj oblasti društvenog života i obradu iznesenih mišljenja i prijedloga za sjednice vijeća. Istodobno, oni postaju i sve značajniji faktor zakonodavne inicijative. Mnoga pitanja iz oblasti društveno-političkog i društveno-ekonomskog sistema pokretana su i razmatrana upravo zahvaljujući inicijativi odbora, pri čemu su njihovi članovi bili i nosioci neposrednog rada na proučavanju tih problema i pripremi dokumenata i akata.

Imajući sve ovo u vidu, smatra se da je neophodno već prigodom konstituiranja Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća formirati odbore potrebne za rad ovih vijeća. Vijeća radnih zajednica tre-

balo bi da također preispitaju postojeću organizaciju svojih radnih tijela sa gledišta svojih potreba u budućoj organizaciji Skupštine, kako bi se ostvarila što funkcionalnija i svrsishodnija organizacija radnih tijela.

4. Utvrđivanje posebnog postupka u Vijeću naroda, na osnovi tačke 3. Amandmana IX. — Provođenje ove odredbe zahtijeva da se u poslovniku Vijeća naroda razradi poseban postupak za razmatranje prijedloga akata ili drugog pitanja od interesa za ravnopravnost republika, naroda i narodnosti ili Ustavom utvrđenih prava republika i autonomnih pokrajina, koji se pokreće na zahtjev najmanje deset članova tog vijeća. Smatra se da pri razmatranju ovih pitanja treba poći od potrebe da se u postupku raspravljanja i odlučivanja u ovom vijeću osigura da njegove odluke budu u što punijoj mjeri izraz postignutog dogovora između delegata svih republika i autonomnih pokrajina po pitanjima od interesa za ravnopravnost republika, naroda i narodnosti. S druge strane, mora se voditi računa o tome da ovaj postupak ne dovede u pitanje potrebnu efikasnost u radu Skupštine.

Smatra se da zahtjev za pokretanje ovog postupka mogu podnijeti delegati iz jedne ili iz više republika odnosno autonomnih pokrajina, budući da ustavni amandmani polaze od toga da u Vijeću naroda ne postoje institucionalizirane delegacije. Smatra se da ovakav zahtjev treba da bude obrazložen sa stanovišta postojanja neposrednog interesa za ravnopravnost republika, naroda i narodnosti ili Ustavom utvrđenih prava republika i autonomnih pokrajina. Također bi trebalo predvidjeti da se zahtjev za provođenje posebnog postupka može podnijeti u svim fazama raspravljanja zakona ili drugog akta koji je na dnevnom redu sjednice Vijeća naroda, sve do završetka rasprave.

Imajući sve ovo u vidu, trebalo bi predvidjeti da Vijeće naroda, prije odlučivanja o ovakvom prijedlogu ili drugom pitanju koje raspravlja, može zaključiti: da se formira posebna komisija ili grupa poslanika sa zadatkom da razmotri prijedlog ili drugo pitanje o kome se radi i podnese izvještaj vijeću; da se razmatranje takvog prijedloga ili pitanja povjeri nekom od postojećih radnih tijela vijeća; odnosno da se prije razmatranja pokrenutog pitanja pripremi dopunska argumentacija i dokumentacija, i sl.

Nadalje, trebalo bi utvrditi da Vijeće naroda može, na osnovi razmatranja izvještaja koji je podnesen, zaključiti: da se pristupi odlučivanju o razmotrenom prijedlogu akta ili drugom pitanju; da se, uzimajući u obzir izražena mišljenja delegata pojedinih republika odnosno pokrajina i rezultate dotadašnjeg razmatranja i proučavanja konkretnog pitanja, odgodi njegovo daljnje razmatranje za određeno vrijeme, kako bi se ono moglo potpunije i svestranije proučiti; da se na prijedlog određenog broja članova vijeća takvo pitanje skine sa dnevnog reda sjednice, s tim da se ono može ponovno razmatrati na sjednici vijeća tek nakon isteka određenog roka.

5. Potreba daljnjeg razvijanja, pored zakonodavne, i drugih funkcija skupštinskih vijeća. — Imaju-

ći u vidu karakter i funkciju Savezne skupštine i kao organa društvenog samoupravljanja, ukazuje se na potrebu daljnjeg jačanja i razvijanja takvih oblika rada i djelovanja skupštinskih vijeća koji će Skupštinu kao cjelinu još više afirmirati kao integraciju samoupravljanja. Na ovo se ukazuje stoga što su postojeće odredbe poslovnika Skupštine i vijeća pretežno usredotočene na razradu postupka i rada Skupštine i njenih tijela u oblasti zakonodavne djelatnosti.

Usmjeravajući u sve većoj mjeri skupštinska vijeća u njihovu radu i djelovanju prema samoupravnoj osnovi iz koje proizlaze, kako bi u njima što neposrednije došli do izražaja i nalazili odgovarajuća rješenja realni interesi i potrebe radnih ljudi i građana, treba i kroz odredbe poslovnika — što do sada nije bio slučaj — stvoriti uvjete da se vijeća više i neposrednije angažiraju na praćenju ostvarivanja politike i mjera koje je Skupština utvrdila. U ovom smislu bit će neophodno potanje razraditi metodu rada skupštinskih vijeća i obaveze njihovih radnih tijela u ovom pogledu.

Također bi trebalo potanje razraditi funkciju Skupštine i njenih vijeća u ostvarivanju ustavnih odredbi o političkoj kontroli nad radom političko-izvršnih i upravnih organa federacije i o društvenom nadzoru uopće. Radi toga bit će neophodno utvrditi instrumente i oblike političke kontrole i društvenog nadzora, kao i konkretne zadatke i ovlaštenja skupštinskih vijeća i radnih tijela Skupštine i vijeća u ovom pogledu.

Ističući ovaj problem, ima se u vidu da postojeće odredbe poslovnika Skupštine i vijeća ne određuju potanje način na koji se ostvaruje ova značajna Ustavom utvrđena funkcija Skupštine.

6. Posebni postupci kod donošenja pojedinih akata Skupštine. — Poslovníkom Savezne skupštine iscrpno je razrađen postupak pripremanja i donošenja zakona, dok se u odnosu na druga akta (društveni plan, savezni budžet, deklaracije, rezolucije i sl.) samo upućuju na šodnu primjenu odredaba poslovnika o donošenju zakona.

U vezi sa odredbama poslovnika o postupku donošenja zakona, praksa je, u osnovi, potvrdila opravdanost osnovnog koncepta na kome se taj postupak zasniva. On daje najšire mogućnosti za uključivanje svih zainteresiranih samoupravnih činilaca u proces pripremanja, raspravljanja i donošenja zakonskih akata. Međutim, dosadašnja praksa ukazuje da je sve veći broj tih akata koji se donose po hitnom ili skraćenom postupku. Imajući ovo u vidu, postavlja se kao jedan od zadataka u vezi sa izmjenama i dopunama poslovnika Skupštine da se preispitaju postojeće odredbe o skraćenom i hitnom postupku, kao i to da li je, sa gledišta materije koja se regulira zakonom, neophodno da svi zakoni prolaze kroz tri faze zakonodavnog postupka, izuzimajući naravno posebne slučajeve u kojima se zbog određenih okolnosti oni moraju donijeti po hitnom postupku. Ima, naime, mišljenja da postupak donošenja zakona treba — osim slučajeva kada se ne radi o sistematskim zakonima i kodeksima —

pojednostaviti, tj. umjesto tri utvrditi samo dvije faze kroz koje se on odvija.

Kad se radi o drugim aktima koje Savezna skupština donosi, smatra se neophodnim da se, prije svega, utvrde posebni postupci za donošenje pojedinih vrsti tih akata, s obzirom na specifičnosti karaktera, materije i obavezne snage ovih, kao i potrebu daleko šireg i neposrednijeg angažiranja niza društvenih i samoupravnih faktora izvan Skupštine u pripremanju i razmatranju akata kao što su društveni planovi, deklaracije, rezolucije i sl. Uvođenjem takvih posebnih postupaka potakla bi se ujedno i aktivnost Skupštine na jednom širem planu njenog društvenog djelovanja kao oblika samoupravne integracije društva.

Stvarno i neposrednije angažiranje svih zainteresiranih samoupravnih faktora u pripremanju takvih akata, ujedno je i garancija da će oni biti šire prihvaćeni i dosljednije ostvarivani u praksi od strane svih onih na koje se odnose.

7. Suradnja Savezne skupštine sa republičkim skupštinama i skupštinama drugih društveno-političkih zajednica i sa drugim organizacijama. — Suradnja Savezne skupštine sa republičkim skupštinama čini bitnu značajku njihovih međusobnih odnosa i jednu od osnovnih pretpostavki za ostvarivanje ustavnih principa o skupštinskom sistemu. Ustavne odredbe o suradnji razrađene su u Poslovniku Savezne skupštine i odgovarajućim aktima republičkih skupština.

Prema Poslovniku Savezne skupštine, sa skupštinama republika surađuju vijeća, Predsjedništvo, komisije, odbori i druga tijela Savezne skupštine i njenih vijeća. Osnovu suradnje čine svakodnevni radni kontakti. Značajnu ulogu u toj suradnji, prema odredbama poslovnika, ima i Vijeće naroda. Naime, ovim odredbama utvrđena je funkcija Vijeća naroda u ostvarivanju suradnje Skupštine sa republičkim skupštinama, s tim što je ona koncipirana u skladu sa dosadašnjim položajem i funkcijom tog vijeća.

Međusobna suradnja Savezne skupštine sa republičkim skupštinama ostvaruje se po pitanjima od zajedničkog interesa za federaciju i republike, kao i po drugim pitanjima od zajedničkog interesa. Prema poslovniku, suradnja se ostvaruje međusobnom razmjenom mišljenja, uzajamnim konzultiranjem, kao i u drugim oblicima. Posebno je razrađen način njihove suradnje u procesu zakonodavne djelatnosti.

Isto tako, Poslovnikom Savezne skupštine utvrđeni su vidovi suradnje Skupštine i njenih tijela sa društveno-političkim, radnim i drugim samoupravnim organizacijama. Poslovnici vijeća radnih zajednica na određen način su utvrđeni oblici te suradnje.

Razvijajući se u duhu ovih osnovnih principa, dosadašnja praksa obiluje osobito konkretnim vidovima suradnje sa republičkim skupštinama: udio predsjednika republičkih skupština u radu Predsjedništva Savezne skupštine, sastanci predsjednika odgovarajućih vijeća, komisija, odbora i drugih tijela, zajedničke anketne grupe poslanika, radni sastanci poslaničkih grupa za proučavanje pojedinih pitanja,

dostavljanje materijala na mišljenje republičkim skupštinama, razmjena dokumenata i informacija, i dr.

Praksa međusobne suradnje i njeno načelno značenje za razvoj skupštinskog sistema i ostvarivanje ustavnih principa o funkcioniranju organa federacije na samoupravnoj osnovi, uvjetuju potrebu potanje konkretizacije pojedinih odredaba poslovnika Skupštine i vijeća o toj suradnji. U tu svrhu je:

— Predsjedništvo Skupštine usvojilo travnja 1968. godine dokument kojim su neka pitanja iz ove oblasti preciznije određena. Na sličan način postupile su i republičke skupštine;

— Predsjedništvo Skupštine je usvojilo i Teze o ostvarivanju ustavnih funkcija Savezne skupštine u oblasti vanjske politike, u kojima su potanje sadržani oblici suradnje sa republičkim skupštinama u ovoj oblasti;

— Vijeće naroda usvojilo je sredinom 1968. godine Teze o svojoj ulozi i zadacima u praćenju i utvrđivanju vanjske politike i stavove o odnosu saveznog i republičkog zakonodavstva.

Osim ovih dokumenata, s gledišta razvoja i unapređivanja suradnje Savezne skupštine sa republičkim i pokrajinskim skupštinama, od posebnog je značenja bila dosadašnja primjena Poslovnika Vijeća naroda, kao i Rezolucija o zakonodavnoj politici federacije, koja nadalje aktualizira potrebu i značenje te suradnje.

Na proširenoj sjednici Predsjedništva Savezne skupštine, održanoj travnja 1969. godine, na kojoj su sudjelovali i predstavnici republičkih skupština, konstatirano je, između ostalog, da je dosadašnja suradnja Savezne i republičkih skupština, i pored određenih manjkavosti, dala pozitivne rezultate, i to osobito u vezi sa programiranjem i usklađivanjem čitavog programa rada, sudjelovanjem predstavničkih republičkih skupština u radu pojedinih tijela Skupštine, kao i u razmjeni mišljenja po pitanjima od zajedničkog interesa. Pored toga, ova suradnja se uspješno razvijala i kroz rad zajedničkih grupa poslanika i sl. Također je konstatirano da je ubuduće nužno osigurati širu suradnju u pogledu organiziranja javne diskusije o pitanjima za koja su zajednički zainteresirani organi federacije i republika.

Imajući u vidu dosadašnja iskustva, kao i potrebu stvaranja što širih uvjeta za uspješno ostvarivanje suradnje Savezne skupštine ne samo sa republičkim već i sa pokrajinskim i općinskim skupštinama i sa društveno-političkim, radnim i drugim samoupravnim organizacijama, u poslovnici Skupštine i vijeća trebalo bi potanje odrediti oblike i način te suradnje, s tim da se vrši diferencijacija s obzirom na materiju i nosioce suradnje u Skupštini (vijeća, predsjedništvo, komisije, odbori i sl.), kao i da se potanje utvrdi uloga poslanika pojedinih vijeća u ostvarivanju ove suradnje.

8. Funkcija i značenje javne diskusije u zakonodavnoj i drugoj djelatnosti Skupštine. — Ustavne odredbe o mogućnosti iznošenja na javnu diskusiju zakonodavnih i drugih akata od strane nadležnih vijeća, kao i o davanju mišljenja i prijedloga pred-

stavnik samoupravnih i društveno-političkih organizacija i udruženja, nisu na adekvatan način našle svoju konkretizaciju u poslovnicima Skupštine i vijeća. Međutim, neovisno o tome, dosadašnja praksa je u ovom pogledu već dala značajne rezultate (osobito prigodom pripremanja i diskusija u vezi sa ustavnim amandmanima, nekim sistemskim zakonima i drugim dokumentima) iz pojedinih oblasti društvenog rada i života. Ima, također, i mišljenja da bi — ukoliko uslijedi donošenje zakona o referendumu — trebalo razmotriti mogućnost da se u Poslovniku Savezne skupštine razradi odredba člana 89. stav 1. Ustava, prema kojoj skupštine društveno-političkih izjašnjavanja građana o pojedinim pitanjima iz njihove nadležnosti ili radi potvrđivanja zakona i drugih akata koje one donose.

Imajući sve ovo u vidu, smatra se da je neophodno utvrditi, prije svega, način iniciranja i provođenja javne diskusije i njeno značenje u vezi sa zauzimanjem stavova o pojedinim pitanjima koja su predmet reguliranja određenih akata, a koji se kao takvi stavljaju na javnu diskusiju.

9. Neki aspekti položaja i uloge poslanika u radu Savezne skupštine i odnosima izvan nje. — Imajući u vidu karakter pojedinih vijeća i ulogu poslanika u njima, kao i potrebu njihove sve neposrednije i stalne radne povezanosti sa društveno-političkom osnovom iz koje proizlaze i koju predstavljaju, smatra se da treba nadalje razraditi i dopuniti one odredbe poslovnika koje se odnose na prava i dužnosti i aktivnost poslanika u skupštinskim tijelima i izvan Skupštine. Određeni odnosi u tom pogledu već su razrađeni u poslovnicima vijeća radnih zajednica. Polazeći od ustavnih amandmana o karakteru, djelokrugu i zadacima Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća, treba preispitati u kojoj mjeri je potrebno u poslovnicima tih vijeća regulirati osobitosti prava, obaveza i odgovornosti članova tih vijeća, kao i njihov odnos prema skupštinama republika i autonomnih pokrajina, odnosno skupštinama općina i biračkom tijelu koje ih je izabralo.

10. Dosljednije ostvarivanje ravnopravnosti upotrebe jezika i pisama u radu Skupštine i njenih tijela. — Imajući u vidu intencije i konkretne odredbe Amandmana XIX, kao i Rezoluciju o ostvarivanju ustavnih načela o ravnopravnosti jezika i pisama naroda i narodnosti Jugoslavije, doneseni u travnju 1969. god., smatra se da je neophodno izvršiti izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine u pogledu upotrebe jezika narodnosti u radu skupštinskih tijela i prevođenja akata i dokumenata Skupštine koji se dostavljaju poslanicima i objavljuju na odgovarajućim jezicima. Trebalo bi, također, razmotriti i praksu komuniciranja skupštinskih tijela sa pojedinim organima, organizacijama i građanima, sa gledišta ravnopravne upotrebe jezika i pisama naroda i narodnosti.

11. Neka druga pitanja koja traže odgovarajuće izmjene i dopune u poslovnicima. — Pored izloženih pitanja, rad na izmjenama i dopunama poslovnika zahtijevat će i usklađivanje nekih drugih odredaba koje su prevaziđene ili nisu u skladu sa novom

strukturom i organizacijom Skupštine i intencijama ustavnih amandmana.

U tom pogledu ukazuje se, na primjer, na potrebu usklađivanja Poslovnikom Savezne skupštine predviđenog dvogodišnjeg obnavljanja skupštinskog sastava i konzekvenci koje iz toga proizlaze sa obnavljanjem cjelokupnog sastava svake četiri godine. Isto tako, bit će potrebno razmotriti u kojoj mjeri odgovaraju pojedini do sada predviđeni rokovi u vezi sa radom skupštinskih vijeća, zatim neke razlike koje postoje u pojedinim poslovnicima kad se radi o broju poslanika koji su nosioci inicijative i prijedloga u radu skupštinskih tijela.

12. Razgraničenje poslovnika materije i odnos između Poslovnika Savezne skupštine i poslovnika vijeća. — U dosadašnjim iskustvima iz rada na izradi poslovnika Skupštine i pojedinih vijeća, kao i iz njihove primjene, ukazuje se i na pojedina pitanja koja se odnose na način i opseg reguliranja poslovnika materije u Poslovniku Savezne skupštine i poslovnicima vijeća. Prema nekim mišljenjima, Poslovnik Savezne skupštine je u stanovitom mjeri nešto šire zahvatio i regulirao ovu materiju, čime su znatno suženi okviri za samostalno reguliranje nekih pitanja u poslovnicima vijeća.

U nekim mišljenjima ukazuje se i na to da način reguliranja ove materije u poslovnicima proizlazi iz još nedovoljno raščišćenih gledišta o tome da li odredbe Ustava, koje predstavljaju osnovu za donošenje poslovnika Skupštine i vijeća (član 186) upućuju na to da su i Poslovnik Skupštine i poslovnici vijeća, svaki u svojoj oblasti, potpuno autonomni i u tom smislu kao pravna akta ravnopravni, ili se pak radi o određenoj hijerarhiji u tom pogledu.

Polazeći od potrebe prethodnog raščišćavanja ovog načelnog pristupa u karakteru i ulozi Poslovnika Savezne skupštine i poslovnika vijeća i načinu reguliranja ove materije pojedinim od tih akata, u nekim mišljenjima se ukazuje da Poslovnik Savezne skupštine treba, prije svega, regulirati materiju koja se mora jedinstveno regulirati i jednako primjenjivati u radu svih vijeća, kao što su pitanja: prava i dužnosti poslanika, poslovni rad na zajedničkoj sjednici svih vijeća, akta koja Skupština donosi i odnosi Skupštine i njenih tijela prema političko-izvršnim i upravnim i drugim organima u federaciji, kao i neke bitne odredbe o povezanosti u radu, postupcima i suradnji vijeća unutar Skupštine. Prema ovom shvaćanju, sve ostalo trebalo bi da bude materija poslovnika vijeća, koji treba da iscrpno reguliraju pitanja svog djelokruga, unutrašnje organizacije, rada na odvojenim sjedinicama i posebnih postupaka u njima, kao i specifičnih oblika suradnje i povezivanja svakog od njih sa društveno-političkom i samoupravnom osnovom iz koje proizlaze. Smatra se da bi se time stvorila i neophodna poslovnička osnova za samostalno aktiviranje i djelovanje svakog od vijeća, u skladu sa specifičnim funkcijama svakog od njih u skupštinskoj strukturi.

III

AKTUALNOST RJESAVANJA IZLOŽENIH PITANJA

1. Prema mišljenju Komisije, na osnovi dosadašnjih razmatranja, smatra se neophodnim da se Skupštini u novom sastavu i njenim vijećima već na prvim sjednicama predloži usvajanje slijedećih odluka:*)

a) o postupku verifikacija mandata članova Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća, kao i o izboru predsjednika i članova verifikacionih komisija ovih vijeća. Po izvršenju zadataka verifikacionih komisija, sa radom će nastaviti mandatno-imunitetske komisije. Budući da ne postoje poslovnici u ovim vijećima, ona moraju odmah utvrditi na koji način će se izvršiti verifikacija mandata njihovih članova. U ovim odlukama predlaže se da se u svemu primijeni isti postupak koji se i do sada primjenjivao u vijećima Savezne skupštine;

b) o radu i radnim tijelima Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća. Budući da u ovom momentu nije bilo moguće niti svrsishodno pripremiti poslovnike ovih vijeća — dok se ne steknu određena iskustva iz rada tih vijeća, u ovim odlukama se predlaže da se u pogledu načina rada vijeća i njihovih radnih tijela, do donošenja poslovnika, shodno primjenjuju odgovarajuće odredbe Poslovnika Savezne skupštine. To znači da će se vijeće na osnovi ovih odluka samostalno konstituirati i organizirati, shodnom primjenom člana 74. Poslovnika Savezne skupštine. Imajući u vidu karakter i djelokrug ovih vijeća, utvrđen Amandmanima VIII i IX, predlaže se osnivanje odgovarajućeg broja odbora u svakome od njih, kao i osnivanje mandatno-imunitetskih komisija koje treba da nastave sa radom po izvršenju zadataka verifikacionih komisija. Djelokrug svakog odbora utvrdit će se naknadno, posebnim odlukama vijeća;

c) o osnivanju komisija Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća koje će pripremiti prijedloge poslovnika tih vijeća. Komisija smatra da ovom zadatku treba odmah pristupiti, zbog čega se i predlaže da se na prvim sjednicama osnuju ove komisije;

d) o osnivanju i sastavu verifikacionih komisija u vijećima radnih zajednica. Budući da ova vijeća imaju u svojim poslovnima utvrđen postupak za verifikaciju mandata, ukazuje se potreba da se samo osnuju verifikacione komisije i utvrdi njihov sastav. Po izvršenju zadataka verifikacionih komisija, sa radom će nastaviti mandatno-imunitetske komisije;

e) o osnivanju odbora svakog od vijeća radnih zajednica. Budući da se prema poslovnima tih vijeća odbori ovih vijeća osnivaju posebnim odlukama, u skladu sa tim predlaže se donošenje odluka kojima se osnivaju odbori u pojedinim od ovih vijeća i utvrđuje njihov sastav i djelokrug;

f) o osnivanju komisija svakog od vijeća radnih zajednica za pripremu prijedloga za izmjene i dopune postojećih poslovnika tih vijeća. Kako se kod ovih vijeća radi samo o potrebi izmjena i dopuna postojećih poslovnika, potrebno je da ona osnuju svoje komisije, koje bi odmah započele sa preispitivanjem postojećih odredaba tih poslovnika sa gledišta ustavnih amandmana, zatim izmjena i dopuna koje će se izvršiti u Poslovniku Savezne skupštine, kao i iskustva ovih vijeća u pogledu dosadašnje primjene poslovnika odredaba;

g) o sastavu Komisije za izbor i imenovanja, Zakonodavno-pravne komisije, Komisije za predstavke i pritužbe, Administrativne komisije i Komisije za utvrđivanje istovjetnosti tekstova. Imajući u vidu neophodnost da ove komisije treba da započnu sa radom odmah nakon konstituiranja Skupštine u novom sastavu, kao i intencije Amandmana X i XI, predlaže se donošenje odgovarajućih odluka kojima se utvrđuje sastav ovih komisija. Ova Komisija smatra da za sada nije neophodno utvrđivanje sastava i vršenje izbora članova Komisije za društveni nadzor, budući da su u vezi sa njenim postojanjem bila izražena različita gledišta. S tim u vezi, u Komisiji se stalo na stanovište da ovo pitanje treba svestranije razmotriti, pa tek onda zauzeti stav o tome da li će se Komisija za društveni nadzor ukinuti ili će nastaviti s radom;

h) o sastavu Zajedničke komisije svih vijeća Savezne skupštine za ustavna pitanja. Utvrđivanje sastava i izbor članova ove Komisije neophodno je s obzirom na zadatke koji neposredno predstoje u vezi sa daljnjim praćenjem ostvarivanja Ustava, kao i u vezi sa pitanjima koja proizlaze iz rada na reviziji saveznog zakonodavstva i kodifikaciji određenih oblasti pravnog sistema;

i) o osnivanju Komisije za pripremu prijedloga za izmjene i dopune Poslovnika Savezne skupštine. Predložena Komisija treba da odmah nakon osnivanja nastavi sa radom. Ona će moći u svom budućem radu koristiti materijale koje je ova Komisija u tu svrhu pripremila i razmatrala;

j) istodobno se predlaže da Skupština i vijeća na prvim sjednicama izvrše izbor članova predloženih komisija;

k) o postupku izbora, imenovanja i razrješenja kolegijalnih organa i saveznih funkcionera iz nadležnosti Skupštine. Imajući u vidu potrebu da se već od početka rada Skupštine i njenih vijeća osigura realizacija odredaba tačke 5. stava 3. Amandmana IX, kojima se utvrđuju određena prava vijeća radnih zajednica u postupku raspravljanja i odlučivanja o ovim pitanjima, predlaže se donošenje ove odluke već na prvoj sjednici. Na osnovi ove odluke treba da se izvrši izbor predsjednika i članova Saveznog izvršnog vijeća, kao i izbor odnosno imenovanje određenih saveznih funkcionera i kolegijalnih organa koje bude predložila Komisija za izbor i imenovanja.

Kako se iz izloženog vidi, ova Komisija se u predlaganju konkretnih odluka, odnosno izmjena i dopuna poslovnika, rukovala restriktivnim pristu-

*) Vidi prijedloge odluka koje se daju uz pojedine tačke dnevnog reda za prve sjednice Skupštine i njenih vijeća u novom sastavu.

pom i predložila je samo ono što je neophodno za konstituiranje i početak rada Skupštine i njenih tijela.

2. Komisija stoji na stanovištu i sugerira da bi u razdoblju koji neposredno slijedi konstituiranju Skupštine i njenih tijela, odnosno do ljetnjeg odmora, trebalo razmotriti i izvršiti slijedeće izmjene i dopune poslovnika:

a) utvrditi poslove koje treba da vrše pojedina vijeća u svom djelokrugu. Ovdje se, prije svega, misli na prije izložena pitanja (radni odnosi, samoupravljanje i unutrašnja raspodjela u pojedinim oblastima rada, naučna djelatnost i sl.), u vezi kojih su u dosadašnjim razmatranjima očitovane određene dileme o tome u djelokrug kojih vijeća ih staviti;

b) utvrditi odnose između skupštinskih vijeća sa gledišta udjela zainteresiranih vijeća u razmatranju i odlučivanju o pojedinim pitanjima, u skladu sa stavom 3. tačke 5. Amandmana IX. Ovdje se, prije svega, misli na udio zainteresiranih vijeća u postupku donošenja društvenog plana Jugoslavije i akata za njegovo izvršavanje, kao i saveznog budžeta. Isto tako, u skladu sa st. 1. i 2. tačke 5. Amandmana IX, smatra se da bi trebalo utvrditi i razraditi način udjela zainteresiranog vijeća u vezi sa prijedlogom zakona ili drugog akta u čijem donošenju ono ne sudjeluje, a radi se o postojanju posebnog interesa radnih ljudi odnosno građana koje ono predstavlja;

c) da bi se u pogledu rada i odlučivanja u Vijeću naroda mogle ostvariti intencije tačke 3. Amandmana IX, neophodno je utvrditi poseban postupak za razmatranje akta ili drugog pitanja koje je od interesa za ravnopravnost republika, naroda i narodnosti ili Ustavom utvrđena prava republika i autonomnih pokrajina, prije odlučivanja o tim pi-

tanjima — koji se pokreće na zahtjev najmanje deset članova ovog vijeća;

d) da bi postojeće komisije mogle nastaviti s radom, ova Komisija smatra da je potrebno da se odredi sastav Zajedničke komisije svih vijeća Savezne skupštine za urbanizam i uređenje prostora, kao i da se razmotri pitanje sastava dosadašnje komisije nadležnih vijeća za probleme boraca i ratnih vojnih invalida. Isto tako, suglasno Amandmanu XVI i članu 3. Ustavnog zakona za provođenje ustavnih amandmana, potrebno je utvrditi novi sastav odgovarajućih komisija za kodifikaciju u pojedinim oblastima prava i reviziju saveznog zakonodavstva;

e) također je neophodno u ovom razdoblju osigurati donošenje odgovarajućih poslovnčkih odredbi za dosljednije ostvarivanje ravnopravnosti jezika i pisama naroda i narodnosti u radu Skupštine i njenih tijela.

Izmjene i dopune poslovnika potrebno je izvršiti u naznačenom razdoblju da bi se osigurali neophodni uvjeti za normalan rad Skupštine i njenih tijela, u skladu sa intencijama pojedinih ustavnih amandmana.

3. Na kraju imajući u vidu da će se izmjenama i dopunama koje se predlažu i sugeriraju riješiti samo neka od izloženih pitanja u ovom izvještaju, predlaže se da se u daljnjem radu komisija Skupštine i vijeća za pitanja poslovnika pristupi kompleksnom i sistematskom preispitivanju svih odredaba poslovnika, i to kako sa stanovišta utavnih promjena u cjelini, tako i iskustava iz postojeće prakse. Takva razmatranja treba da omoguće usvajanje definitivnih izmjena i dopuna postojećih poslovnika, odnosno donošenje novih poslovnika Vijeća naroda i Društveno-političkog vijeća.

